

Marec 2021

Zgornjesav'c

Glasilo Občine Kranjska Gora | Letnik 20 | Številka 3 |

Lokalna novica je kraljica

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji, ki izhaja že 74. leto. Raziskava branosti kaže, da vsako številko Gorenjskega glasa prebere kar 65.600 bralcev, branost pa še vedno narašča. Tudi v letu 2021 bo časopis v vaše domove vsak torek in petek prinašal gorenjske novice, ki jih ne morete najti nikjer drugje, večkrat mesečno bo obogaten še z zanimivimi tematskimi in lokalnimi prilogami.

Vabimo vas, da tudi vi postanete del naše velike družine naročnikov!

Naročniki Gorenjskega glasa so pri plačilu letne naročnine deležni 25 odstotkov popusta, pri polletnem 20 odstotkov, pri rednem mesečnem plačilu pa 10 odstotkov popusta. Vse informacije o naročnini so vam na voljo po telefonu št. 04/201 42 41 ali po elektronski pošti: narocnine@g-glas.si.

Na naslovnici: Na smučanju med zimskimi počitnicami v Kranjski Gori
Foto: Gorazd Kavčič

Zgornjesavc

03

ZGORNJESAVC, ISSN 1580-7991
Ustanovitelj glasila:
Občina Kranjska Gora, Kolodvorska 1b,
4280 Kranjska Gora

Pravice izdajatelja izvaja:
Gorenjski glas,
časopisno podjetje, d. o. o., Kranj,
Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj

Odgovorna urednica:
Suzana Podgoršek Kovačič,
041/262 811,
suzana.kovacic@g-glas.si

Namestnica odgovorne urednice:
Marjana Ahačič, 031/352 514,
marjana.ahacic@g-glas.si

Novinarka:
Urša Peternel, 041/570 942,
ursa.peternel@g-glas.si

Tehnični urednik: Grega Flajnik
Oblikovanje: Matjaž Švab
Lektorica: Maja Stržinar

Oglasno trženje:
Mateja Žvižaj 041/962 143,
04/201 42 48,
mateja.zvizaj@g-glas.si

Priprava za tisk:
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj

Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče,
Dunajska 5, 1000 Ljubljana

Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o.,
Slomškov trg 10, 2500 Maribor

Zgornjesavc izhaja enkrat mesečno
v nakladi 19.230 izvodov, prejemajo ga
vsa gospodinjstva in drugi nosilniki
občine Kranjska Gora, priložen je tudi
izvodom Gorenjskega glasa.

IZ VSEBINE

STRAN 4

Kranjska Gora za
Jesenicami stoji kot eno

STRAN 6

Znamka kakovosti je
trajnostna naravnost

STRAN 7

Za podelitev koncesije
izbran tudi Dom Viharnik

STRANI 15–17

Priložnosti za dopolnilno
dejavnost na kmetiji

STRANI 19–21

Literarna priloga

STRAN 24

Lani so prevladovali
domači gostje

STRAN 28

Uživa na študiju v tujini,
a pogreša domače hribe

STRAN 35

Pokal Vitranc praznuje
jubilejnih šestdeset

STRAN 36

Skakalci v Planici, novi
mejniki Bora Pavlovčiča

STRAN 37

Tilkinih petinsedemdeset
smučarskih let

Kranjska Gora za Jesenicami stoji kot eno

Na dnevnem redu februarske seje kranjskogorskega občinskega sveta je bila umestitev regijske bolnišnice na Jesenicah. Sodeloval je jeseniški župan Blaž Račič.

SUZANA P. KOVAČIČ

Župan Blaž Račič je povedal, da Občina Jesenice v strateških načrtih določa, da bodo Jesenice postale regijsko zdravstveno središče in da je ohranitev dejavnosti splošne bolnišnice v tem lokalnem okolju vitalnega pomena, ko govorimo o enakomernem razvoju regije in dvigu kakovosti bivanja. "Po osamosvojitvi so Jesenicam ostala težka bremena (pereča okoljska in prostorska vprašanja, socialno-ekonomsko zaostajanje). Upravičeno pričakujemo, da bo država ob odločanju o umestitvi nove bolnišnice v prostor upoštevala to dejstvo. Nikakor si namreč ne želimo, da bi država spregledala svojo odgovornost do Jesenic, potreb lokalnega okolja in naših razvojnih prizadevanj," je pojasnil. Kot je poudaril, so z zdravstveno dejavnostjo povezana tudi delovna mesta, ki jih zagotavljajo in ohranjajo v tem lokalnem okolju. Omenil je dolgoletno tradicijo bolnišnice na Jesenicah, neločljivo povezanost s srednjo

zdravstveno šolo in Fakulteto Angele Boškin, ki zagotavljata visoko usposobljen kader za delo tudi v bolnišnici. "Kako bomo mlade zadržali na Jesenicah, če ne bomo imeli dobrih delovnih mest doma?" sprašuje Račič. "Kaj nam bo še ostalo kot neki magnet?"

Župan Račič je spomnil na večje investicije v jeseniško bolnišnico, kot je sodobni urgentni center, zgrajen leta 2015. Bolnišnico v tem času energetske in požarno sanirajo ter prenavljajo lekarno, investicija je skupaj vredna več kot deset milijonov evrov. "Mar bodo novo urgenco gradili na drugi lokaciji? Ali ima država res toliko denarja za te stvari?"

Župan Občine Kranjska Gora Janez Hrovat je že večkrat poudaril, da so tudi kranjskogorski občani zelo navezani na jeseniško bolnišnico in odvisni od nje. Ponosni so tako na njeno tradicijo kot na delo, ki ga v bolnišnici opravljajo še danes. Veliko njihovih občanov si v njej služi kruh, mladi se šolajo v srednji zdravstveni šoli in na fakulteti. Za turistično Kranjsko Goro je po nje-

govih besedah za hitro nudenje nujne pomoči tako občanom kot turistom vitalnega pomena njen sodobni urgentni center. "Jasno je treba povedati, da Kranjska Gora za Jesenicami stoji kot eno," je bil odločen župan Hrovat.

Jeseniški župan je še pojasnil, da gre do prizadevanja najbolj v smer širitve bolnišnice na obstoječi lokaciji, kar je izvedljivo s širitvijo na Klinarjev travnik in odstranitvijo kakšnega starega objekta. Alternativna lokacija je na Blejski Dobravi. Občina Jesenice za ohranitev bolnišnične dejavnosti na Jesenicah s peticijo zbira podpise, do prvega marca so jih zbrali blizu tri tisoč. "Dobiti je treba glas ljudstva, ki bo prepričal naše politike," je pozval svetnik Jože Dovžan. Kajti na koncu bo o tem, kje bo regijska bolnišnica, odločila politika. Znano pa je, da se za regijsko bolnišnico "bori" tudi radovljjska občina. Župan Račič pričakuje, da bo novi minister za zdravje Janez Poklukar, ki je jeseniško bolnišnico že vodil, prišel na Jesenice in prisluhnil njihovim argumentom.

Zastopali bodo interese uporabnikov javnih dobrin

SUZANA P. KOVAČIČ

Občinski svetniki so že lani na seji sveta Občine Kranjska Gora sprejeli odlok o ustanovitvi Komisije za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin (v nadaljevanju Komisija). Zastopala bo interese uporabnikov javnih dobrin (občanov) na področjih oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja komunalne in odpadne padavinske vode, ravnanja s komunalnimi odpadki, urejanja in

čiščenja javnih površin, vzdrževanja občinskih javnih cest, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišče, upravljanja in vzdrževanja pokopališč ter pogrebnih storitev, oskrbe z energetskimi plini iz omrežja in oskrbe s toplotno energijo, varstva pred požari ter vzdrževanja prometnih površin in objektov na/ob državnih cestah.

Člane Komisije so predlagali uporabniki storitev (občani), Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja pa je

med kandidati imenovala pet članov in z odločitvijo seznanila občinske svetnike na februarski seji. Za člane Komisije za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin so imenovali Mateja Možino, Gorazda Koblarja, Jurija Erzarja, Zorana Kramarja in Marka Pezdirnika.

Ko bo Komisija začela delati, bosta župan in občinski svet dolžna obravnavati pisne predloge in pripombe, poročila in priporočila Komisije ter jo seznaniti s svojimi stališči in ukrepi.

Drage občanke, spoštovani občani

Dnevi se daljšajo in sonce vsak dan močneje ogreva pri-sojne lege, vse skupaj pa z visokimi dnevnimi tempera-turami kaže na to, da bo tudi letos pomlad v naših krajih zgodaj potrkala na vrata. Ne glede na vse pa so izgledi, da bi lahko na kakšni terasi gostinskega lokala v družbi prija-teljev na toplem soncu popili tako težko pričakovano kavo ali čaj, skoraj pobožne želje. Vse kaže, da bodo zaradi takih in drugačnih razlogov tudi na Gorenjskem ostali zaprti še kar nekaj časa.

Res me skrbi, da kljub ukrepom te dolgotrajne krize ne bo preživelo veliko podjetnikov in s tem tudi njihovih zapo-slenih, posebno v naši občini, saj je od turizma in z njim povezanih dejavnosti odvisnih več kot šestdeset odstotkov zaposlitev. Vsekakor si bomo na občini prizadevali omili-ti posledice za občane, je pa tudi občina ob velik del pri-hodkov iz naslova taks in bo treba pri popravku proračuna marsikatero investicijo tudi prečrtati in jo uvrstiti v nasle-dnja leta.

Resnično rad bi vas ta čas povabil tudi na obe veliki prire-ditvi v Planico in na Pokal Vitranc, pa žal letos ostajamo pred televizijskimi ekrani. Škoda, zlasti ker Pokal Vitranc letos praznuje častitljivih šestdeset let in bi bilo tako visok jubilej vredno počastiti tudi v živo. Naj gredo na tem me-stu čestitke vsem rodovom smučarskih zanesenjakov, ki so s trdim delom in pravo vizijo gradili zgodbo o uspehu. Tako prostovoljci skozi vsa ta leta kot tudi člani organi-

zacijskih odborov od nastanka so pripeljali prireditve na redni koledar tekem za svetovni pokal in v elitni klub naj-boljših petih organizatorjev na svetu. Klobuk dol, ekipa Po-kala Vitranc. Hvala vam za neprecenljivo delo in promocijo Kranjske Gore in Slovenije v svetu.

Naj današnji uvodnik zaključim z malo izrabljenim, ampak še kako pravim pozdravom tega časa: ostanite zdravi.

Vaš župan Jani Hrovat

Začenjajo podjetniške delavnice

Razvojna agencija Zgornje Gorenjske v sklopu projekta Podjetniška kavica vabi na prvi dve spletni delavnici.

SUZANA P. KOVAČIČ

V torek, 16. marca, bodo organizirali spletno delavnico z naslovom Potenciali in omejitve na poti do uspeha. Preda-vateljica mag. Tanja Bogataj, svetovalka in trenerka s po-dročja osebne rasti in vodenja, bo udeležencem predstavila dejavnike, ki vplivajo na uspeh, jih poučila, kako ozavestiti potenciale in omejitve na poti do uspeha ter kako prepoznati vzorce mišljenja in odzivanja ter učinka na učinkovitost, produktivnost in odnose. Sodelujoči bodo spoznali več raz-ličnih praktičnih pristopov in orodij ter se tudi preizkusili v njih. Delavnica se bo začela ob 9. uri in bo potekala na aplikaciji Zoom.

Druga delavnica Ergonomija sedečega delovnega mesta in aktivni odmor bo v sredo, 24. marca, z začetkom ob 9. uri. Takrat bodo z udeleženci pogledali, zakaj sedeče delo

predstavlja tveganje za pojav bolečin v hrbtenici, kakšne obremenitve predstavlja sedenje za hrbtenico ter kakšne preventivne ukrepe sprejeti, da bi tveganje preprečili. Ude-leženci bodo spoznali enostavne in praktične rešitve, kako prilagoditi delovno okolje, da bo to bolj ergonomsko, prija-znejše do hrbtenice in da bo sedenje na delovnem mestu čim varnejše, udobnejše in čim bolj zdravo. V sklopu delav-nice bodo predstavljene tudi smernice, kako pogosto in ko-liko časa izvajati aktivni odmor, kako ga vključiti v svoj de-lovni čas, pomen aktivnega odmora ter katere vaje izvajati. Udeležba na obeh delavnicah je brezplačna, obvezne pa so prijave na elektronski naslov urska.luks@ragor.si, saj bo število mest na posamezni delavnici omejeno. Projekt Pod-jetniška kavica izvaja Razvojna agencija Zgornje Gorenjske ob sofinanciranju občin Bohinj, Gorje, Jesenice, Kranjska Gora, Radovljica in Žirovnica.

Znamka kakovosti je trajnostna naravnost

Turistična destinacija Kranjska Gora je v letu 2019 pridobila zlati znak Slovenia Green Destination in se v okviru Zelene sheme slovenskega turizma pridružila tistim, ki uresničujejo in spodbujajo trajnostni razvoj turizma. Za ohranjanje znaka je obvezen akcijski načrt, ki so ga na eni od sej potrdili občinski svetniki.

SUZANA P. KOVAČIČ

Slovenska turistična organizacija se je za trajnostni razvoj zavezala z nacionalno strateško usmeritvijo in s tem naredila pomembne korake k bolj trajnostnemu razvoju celotne države. Turistični ponudniki in destinacije "preklaplajo" na trajnostni, to je zeleni razvoj. Posamezna destinacija pa motivira ključne deležnike (ponudnike) za okoljske znake, saj je zelena destinacija lahko kredibilna samo, če ima kritično maso certificiranih ponudnikov.

ZA "ZELENO" MORAMO VSI SKRBE TI

Destinacija Kranjska Gora ima od leta 2019 že "zlati status". "Ta potrjuje, da smo na pravi poti uresničevanja trajnostnega razvoja," je povedala "zelena" koordinatorka za projekt Slovenia Green na destinaciji Mojca Mežek, sodelavka Turizma Kranjska Gora. Vendar pa, kot je poudarila, zelena destinacija ni zgolj projekt in odgovornost turistične organizacije, ampak morajo za "zeleno" skrbeti vsi deležniki, tako v javnem, nevladnem kot zasebnem sektorju na vseh področjih delovanja. "Izjemno pomembna sta sodelovanje in odziv lokalnega prebivalstva, da izrazi svoje mnenje. Ena takšnih priložnosti v zadnjem času je bil poziv k sodelovanju v anketi, kakšno celostno prometno strategijo si občani želijo imeti," je ponazorila Mojca Mežek.

V akcijskem načrtu so zapisani tudi ukrepi za izboljšanje šibkih točk. "Klasične eko otoke Komunala Kranjska Gora že zamenjuje s potopnimi koši, ki z manj smetenja okolice in manj vonjavami niso tako moteči za kulturno krajino. Prizadevanja pa gredo v smer zmanjševanja odpadkov." Še en primer je navedla: "Namesto enkratnih plastičnih kozarčkov smo na prireditve uvedli ekološke kozarce za večkratno uporabo. K temu so se zavezali vsi ponudniki v Alpski vasi." Želela je poudariti, da vsak korak šteje na poti k trajnostnemu razvoju, veliko je zapisanega v Strategiji razvoja trajnostnega turizma 2020–2030.

OBVESTILNE TABLE, TURISTIČNA PATRULJA ...

Akcija usmerjanja turističnega obiska pomeni tudi izdelavo gostom prijaznih obvestilnih tabel, ki opozarjajo na hojo po označenih poteh na kritičnih odsekih, ki so jih zaznali lastniki zemljišč in turistična društva. Decembra so uvedli t. i. turistično patruljo za namene informiranja obiskovalcev in nadzora spoštovanja ukrepov v razmerah epidemije. "Izdelali bomo tudi 'zelene napotke', ki bodo na voljo na spletni strani destinacije, v glavnih turistično-in-

Foto: arhiv Turizma Kranjska Gora

formacijskih centrih in na hotelskih recepcijah," je napovedala koordinatorka.

Kazalniki za upravičenost ohranjanja dodeljenega zlatega znaka so merljivi. Zajeti so demografski in številni drugi podatki, na primer število priklopov večjih objektov in individualnih hiš na javno kanalizacijsko omrežje ali merjenje ogljičnega odtisa, ki ga načrtujejo v občini. "Pooblaščen organizacija, ki vsako leto oceni trajnostno naravnost destinacije, zahteva od nas na primer tudi podatek, kako vitalni so naši gozdovi. Ali pa podatek glede (osebne) varnosti, spoštovanja človekovih pravic, zaposlovanja. V Turizmu Kranjska Gora smo že imeli spletno platformo, borzo dela, kjer smo objavljali prosta delovna mesta."

POMEMBNO SODELOVANJE IN TUDI DOBRA OBVEŠČENOST

Sestanke s turističnim gospodarstvom ima Turizem Kranjska Gora enkrat mesečno. "V koronarazmerah imamo še dodatne izredne sestanke s pomočjo spletnih aplikacij. V teh razmerah je pomembno krizno komuniciranje, obveščanje prebivalstva z ukrepi, omejitvami, skrb za njihovo zdravje in boljše počutje," je poudarila Mežkova.

Seznam znakov, ki jih priznava Zelena shema slovenskega turizma, vključuje tudi turistične nastanitve, turistične agencije, atrakcije, parke, plaže/kopališča in gostinske ponudnike. Na destinaciji imata certificiran zeleni znak pri namestitvah Ramada Resort in Camp Špik.

Mojca Mežek je zagotovila, da bodo ob vsaki priložnosti poudarjali trajnostno naravnost. Tudi pri načrtovani tekaški prireditvi Juliana trail run (ta bo sicer odvisna od epidemioloških razmer), bodo opozarjali na spoštovanje okolja, ljudi in narave.

Za podelitev koncesije izbran tudi Dom Viharnik

V Domu Viharnik v Kranjski Gori bodo v novem prizidku zagotovili še trideset postelj in dodatno vsebino za deficitarne programe.

SUZANA P. KOVAČIČ

Na razpisu ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti za podelitev koncesij domovom za starejše je bilo izbranih enajst domov, ki bodo predvidoma zagotovili 1285 mest za starejše. Med njimi sta tudi dva domova na Gorenjskem – za oba je koncesionar podjetje Comett domovi – v Šenčurju in Kranjski Gori.

Družba Comett domovi od leta 2012 izvaja dejavnost institucionalnega varstva starejših v Domu Viharnik Kranjska Gora. Direktor družbe Matjaž Čampa je povedal, da je dom s kapaciteto 134 postelj in širokim naborom programov stalno zaseden, zato želita investitor in lokalna skupnost z novim prizidkom, ki je predmet koncesije in bo imel trideset postelj, smiselno zakrožiti vsebinsko ponudbo. Predvideni so deficitarni programi (demenca, varovani oddelek, paliativna oaza). "Družba Comett domovi, d. o. o., namerava v letu 2021 začeti investicijo v izgradnjo doma za starejše v Kranjski Gori, zato se je prijavila na letošnji razpis pristojnega ministrstva za pridobitev koncesije za opravljanje storitev institucionalnega varstva starejših.

Projekcija prizidka k obstoječemu Domu Viharnik / Foto: Comett domovi

Komisija za izbor na ministrstvu je med enajstimi izbranimi lokacijami potrdila tudi Kranjsko Goro. Objekt bo po občinskem prostorskem planu, ki je v pripravi, lociran ob obstoječem Domu Viharnik. V kleti so predvidene terapevtske aktivnosti in ambulante, v treh etažah pa so predvidene skupine

za demenco in oaza za paliativo. Sobe bodo eno- in dvoposteljne," je pojasnil Čampa.

Rok za izgradnjo prizidka in začetek opravljanja dejavnosti je konec leta 2022. "Stroške gradnje ocenjujemo na 2,5 milijona evrov," je še povedal Matjaž Čampa.

Brezplačno množično testiranje še naprej

SUZANA P. KOVAČIČ

V Zdravstvenem domu (ZD) Jesenice še naprej izvajajo brezplačno testiranje s hitrimi testi na prisotnost virusa SARS-CoV-2. Namenjeno je za zdrave (oziroma asimptomatske) občane občin Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica. Testiranje poteka v ZD (vhod je označen z usmerjevalnimi tablami) ob ponedeljkih, torkih in sredo od 7.30 do 10. ure, ker pa se urnik lahko spremeni, prosijo

za tedensko spremljanje spletne objave. Na testiranje se ni treba naročiti. S seboj imejte kartico zdravstvenega zavarovanja in številko mobilnega telefona, na katerega vas bodo s SMS-sporočilom obvestili o rezultatu testiranja. Če bo izvid vašega testa na koronavirus pozitiven, morate takoj v izolacijo in obvestiti svojega osebnega zdravnika.

Za cepljenje proti covidu-19 prosijo, da prijave oddate s spletnim obrazcem (<https://cepljenje.ozg.si/>). Le če prijava

s spletnim obrazcem za vas zares ni mogoča, pokličite telefonsko številko 041 322 453 v ponedeljek, torek in sredo od 9. do 12. ure. Pacienti, ki imate izbranega zdravnika zasebnika (koncesionarja), se na cepljenje prijavite pri svojem zdravniku. Pri naročanju (kdaj kdo pride na vrsto) upoštevajo prednostne kriterije za cepljenje, ki jih je določilo ministrstvo za zdravje, ter količino odmerkov cepiva, ki je tedensko dodeljena zdravstvenemu domu.

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Kranjska Gora za leto 2021 (Uradni list RS št. 195/2020) in Pravilnika o dodeljevanju nepovratnih finančnih sredstev za nakup in vgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav v občini Kranjska Gora (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 14/2014), objavlja Občina Kranjska Gora naslednji

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV NEPOVRATNIH FINANČNIH SREDSTEV ZA SOFINANCIRANJE NAKUPA IN VGRADNJE MALIH KOMUNALNIH ČISTILNIH NAPRAV NA OBMOČJU OBČINE KRANJSKA GORA ZA LETO 2021

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje dela stroškov nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav velikosti do 50 populacijskih ekvivalentov (v nadaljevanju MKČN) za čiščenje komunalne odpadne vode iz:

- stanovanjskih stavb na poselitvenih območjih občine Kranjska Gora, na katerih ni predvidena izgradnja javne kanalizacije;
- stanovanjskih stavb znotraj poselitvenih območij, kjer je zgrajena javna kanalizacija, vendar priključitev na javno kanalizacijo, na podlagi izjave izvajalca lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v občini Kranjska Gora, tehnično ni izvedljiva ali ekonomsko ni upravičena.

2. VIŠINA RAZPISANIH SREDSTEV

Sredstva za sofinanciranje so v višini 10.000 € zagotovljena v proračunu Občine Kranjska Gora za leto 2021, na proračunski postavki »150221 Fekalna kanalizacija investicije«.

3. POGOJI SOFINANCIRANJA

Upravičenec do pridobitve sredstev sofinanciranja je lahko izključno fizična oseba s prijavljenim stalnim prebivališčem v občini Kranjska Gora na dan 1.1.2021, ki je lastnik ali solastnik legalno zgrajene eno ali večstanovanjske stavbe, ki stoji:

- na poselitvenem območju občine Kranjska Gora, na katerem ni predvidena izgradnja javne kanalizacije;
- znotraj poselitvenega območja v občini Kranjska Gora, kjer je zgrajena javna kanalizacija, vendar priključitev na javno kanalizacijo, na podlagi izjave izvajalca lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v občini Kranjska Gora, tehnično ni izvedljiva ali ekonomsko ni upravičena.

V primeru priključitve dveh ali več stanovanjskih objektov na eno MKČN, morajo vsi lastniki posameznih stanovanjskih objektov podati skupno vlogo za sofinanciranje.

3.1. Tehnične zahteve za MKČN :

Mala čistilna naprava je lahko:

- Rastlinska MKČN, lagunska MKČN, ipd., ki dosega mejne vrednosti $KPK < 200 \text{ mg/l}$,
- tipska MKČN, ki glede na izjavo o lastnostih dosega učinek čiščenja najmanj 80%,

- kot MKČN se lahko uporablja tudi naprava, sestavljena iz enote za mehansko čiščenje, ki je gradbeni proizvod po standardu **SIST EN 12566-1** (predizdelana pretočna greznica) oziroma **SIST EN 12566-4** (na mestu vgradnje sestavljena pretočna greznica) in enote za nadaljnje čiščenje, filtracijo in infiltracijo po standardih: **SIST EN 12566-6** (predizdelana enota za čiščenje komunalne odpadne vode), če gre za neposredno odvajanje v vodotok ali posredno v podzemne vode, **SIST-TP CEN/TR 12566-5** (filtrna naprava za predčiščene hišne odpadne vode), če gre za neposredno odvajanje v vodotok ali **SIST-TP CEN/TR 12566-2** (sistemi za infiltracijo v tla), če gre za posredno odvajanje v podzemno vodo ali drugim enakovrednim in mednarodno prizanim standardom,
- MKČN mora imeti certifikat oziroma listino o skladnosti izdelka z zahtevami, glede mejnih vrednosti parametrov onesnaženosti kot jih predpisuje Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/2015),
- MKČN mora imeti izjavo o lastnostih male komunalne čistilne naprave v skladu s predpisi, ki urejajo gradbene proizvode, če gre za tipsko malo komunalno čistilno napravo,
- za MKČN mora biti izdelano poročilo o prvih meritvah v skladu s predpisom, ki ureja prve meritve in obratovalni monitoring odpadnih voda.

3.2. Pogoji za dodelitev sredstev sofinanciranja:

- stanovanjski objekt, zgrajen po letu 1967, iz katerega se odvaja komunalna odpadna voda na MKČN, mora imeti veljavno gradbeno dovoljenje;
- v kolikor se je gradnja MKČN izvedla na zemljišču, ki ni v lasti vlagatelja (upravičenca ali njegovega pooblaščenca), mora biti vlogi priložena overjena služnostna pogodba;
- pred zasutjem mora biti vgradnja MKČN pregledana s strani Komunale Kranjska Gora d.o.o.
- lastnik MKČN, ki je hkrati tudi upravljalec MKČN mora najpozneje 15 dni po začetku njenega obratovanja o tem pisno obvestiti Komunalo Kranjska Gora d.o.o.

4. UPRAVIČENI STROŠKI

Upravičeni stroški za pridobitev nepovratnih sredstev sofinanciranja po tem razpisu so stroški nakupa in vgradnje MKČN. Upravičeni stroški se dokazujejo s plačanimi računi, ki se glasijo na vlagatelja.

Višina nepovratnih sredstev sofinanciranja je odvisna od velikosti MKČN in znaša 50 % nabavne vrednosti z DDV, vendar največ do:

- 1.000,00 € za MKČN velikosti do 6 PE;
- 1.500,00 € za MKČN velikosti od 6 do 9 PE;
- 2.000,00 € za MKČN velikosti nad 9 PE.

V primeru čiščenja odpadnih voda iz dveh ali več stanovanjskih stavb z eno MKČN je do nepovratnih sredstev sofinanciranja upravičena vsaka posamezna stanovanjska stavba v višini 50 % nabavne vrednosti MKČN z DDV, vendar največ do 1.000,00 EUR za posamezno stanovanjsko stavbo. Skupna višina nepovratnih sredstev v tem primeru ne sme presegati nabavne vrednosti MKČN z DDV.

Sredstva se dodeljujejo upravičencem po vrstnem redu prispelih popolnih vlog do porabe proračunskih sredstev tekočega leta za ta namen.

Upravičenci, ki so podali popolne vloge v tekočem letu in zaradi porabe sredstev niso sklenili pogodbe o sofinanciranju, imajo ob ponovni prijavi na razpis prednost pri vrstnem redu obravnave vlog.

5. VLOGA, ROK IN NAČIN PRIJAVE

Vloga za sofinanciranje mora biti podana na predpisanem obrazcu »VLOGA za dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za nakup in vgradnjo **samostojne MKČN**« in podpisana s strani vlagatelja. V primeru nakupa in vgradnje MKČN za več stanovanjskih objektov skupaj, mora biti vloga za sofinanciranje podana na predpisanem obrazcu »VLOGA za dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za nakup in vgradnjo **skupne MKČN**« in podpisana s strani vlagateljev.

Kandidati lahko vlogo dobijo na sedežu Občine Kranjska Gora, Kolodvorska ulica 1b, 4280 Kranjska Gora, v delovnem času občinske uprave, na sedežih krajevnih skupnosti v času uradnih ur, oziroma na spletni strani Občine Kranjska Gora <http://obcina.kranjska-gora.si>.

Vlogo je potrebno posredovati na naslov: Občina Kranjska Gora, Kolodvorska ulica 1b, 4280 Kranjska Gora, do vključno 15. 11. 2021, oziroma mora biti najpozneje na ta dan oddana na pošti kot priporočena pošiljka.

Vloga mora biti oddana v zaprti ovojnici z oznako »**Ne odpiraj — prijava na javni razpis — MKČN 2021**«. Na hrbtni strani ovojnice mora biti naveden naziv in naslov vlagatelja.

Vloga se šteje za popolno, če so k vlogi priložene vse obvezne priloge in podatki, določeni v dokumentaciji, ki je sestavni del tega razpisa. K vlogi morajo biti priloženi naslednji dokumenti:

- kopija Izjave o lastnostih MKČN v skladu s predpisi;
- poročilo o opravljenih prvih meritvah v skladu s predpisom, ki ureja prva meritve in obratovalni monitoring odpadnih voda;

- dokazilo o poravnanih stroških nakupa in vgradnje MKČN (kopije računov in potrdil o plačilu);
- kopijo gradbenega dovoljenja za objekte, zgrajene po letu 1967;
- kopija obrazca Komunalne Kranjska Gora, da je MKČN pred vgradnjo pregledana;
- če se je gradnja MKČN izvedla na zemljišču, ki ni v lasti upravičenca, je potrebno priložiti overjeno služnostno pogodbo.
- v primeru nakupa in vgradnje skupne MKČN za več stanovanjskih objektov je potrebno priložiti podpisan in overjen medsebojni dogovor vseh uporabnikov MKČN o uporabi skupne MKČN, ki nima časovne omejitve in navesti osebo, ki bo zadolžena za upravljanje MKČN.

Rok za prijavo na javni razpis se zaključuje 15. 11. 2021.

6. POSTOPEK OBRAVNAVANJA VLOG

Vse prejete vloge bo po vrstnem redu prispetja obravnavala strokovna tričlanska komisija, ki jo imenuje župan Občine Kranjska Gora. Odpiranje vlog ni javno. Vloge, ki ne bodo pravočasne ali katerih vlagatelj ne bo izpolnjeval razpisnih pogojev, bodo s sklepom zavrnjene. Vlagatelji nepopolnih vlog bodo pozvani k dopolnitvi. Če vloga ne bo pravočasno dopolnjena ali bo vloga kljub dopolnitvi še vedno nepopolna, bo s sklepom zavrnjena.

Sredstva bodo dodeljena upravičencem po vrstnem redu prispelih popolnih vlog, vendar najdlje do porabe proračunskih sredstev za ta namen. Upravičenec lahko prejme nepovratna sredstva občine za namen nakupa in vgradnje MKČN samo enkrat.

Če je vlagatelj oddal popolno vlogo, sredstev pa je zmanjkalo, ima ob prijavi na naslednji razpis za dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za sofinanciranje nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav na območju občine Kranjska Gora prednost v vrstnem redu.

Vlagatelji bodo o izidu razpisa obveščeni v 15 dneh od dneva prejema popolne vloge. Odločbo o dodelitvi nepovratnih finančnih sredstev za nakup in vgradnjo MKČN izda občinska uprava Občine Kranjska Gora. Z vsakim upravičencem bo sklenjena pogodba o dodelitvi sredstev in ostalih medsebojnih pravicah in obveznostih. Nakazilo sredstev se izvrši na transakcijski račun upravičenca v roku 30 dni od sklenitve pogodbe.

7. DODATNE INFORMACIJE

Vse dodatne informacije v zvezi z razpisom dobite na Občini Kranjska Gora – Mito Kostadinovski; elektronska pošta: obcina@kranjska-gora.si.

št.: 3541-3/2021-2

datum: 28. 1. 2021

Župan
Janez Hrovat

Na podlagi Pravilnika o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Kranjska Gora za programsko obdobje 2015-2020 (Ur. l. RS, št. 45/2015), odločitve Evropske komisije glede podaljšanja veljavnosti Uredbe UE št. 702/2014 za čas trajanja prehodnega obdobja, to je do 31.12.2022 in Odloku o proračunu Občine Kranjska Gora za leto 2021 (Uradni list RS št.: 195/20, dne 23.12.2020) objavlja občina Kranjska Gora (v nadaljevanju občina), Kolodvorska ulica 1b, Kranjska Gora

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV POMOČI ZA OHRANJANJE IN SPODBUJANJE RAZVOJA KMETIJSTVA IN PODEŽELJA V OBČINI KRANJSKA GORA V LETU 2021

I. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev iz proračuna občine v višini 50.000,00 EUR za subvencije v kmetijstvo, 5.000,00 EUR za delovanje društev, 5.000,00 EUR za obnovo kozolcev. Vsi nameni prispevajo k zagotovitvi večje konkurenčnosti in ohranjanje ter ustvarjanje delovnih mest v podeželskem prostoru, ohranitvi kulturne in bivanjske dediščine podeželskega prostora, k spodbuditi učinkovitosti in strokovnosti kmetijstva in gozdarstva in k izboljšanju uspešnosti kmetijskih gospodarstev.

II. SPLOŠNA DOLOČILA - POGOJI ZA UPRAVIČENCE

- Pomoč se lahko dodeli samo upravičencem, ki so opredeljeni v okviru posameznega ukrepa in se aktivno ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo,
- Po pridobitvi sredstev mora obseg kmetijske proizvodnje ohraniti vsaj 5 let, izjemoma to ne velja ob upoštevanju višje sile,
- upravičenec mora predložiti izjavo, da za iste upravičene stroške in za isti namen ni pridobil sredstev oz. ni v postopku pridobivanja sredstev iz kateregakoli drugega javnega vira,
- pomoč se dodeli na podlagi vloge izključno le za nove stroje in opremo, ki vsebuje osnovne podatke o upravičencu/izvajalcu, podatke o naložbi/storitvi, časovni potek in predvidene stroške,
- odobrene naložbe oz. dela ali storitve, ki so odobrene z javnim razpisom morajo biti zaključene pred oddanom zahtevkom za izplačilo in ne smejo za več kot 5% odstopati od ponudbe, ki je bila priložena k vlogi;
- če se upravičenec ali izvajalec v skladu s predpisi o javnih naročilih šteje za naročnika mora predložiti dokazilo, da je bil postopek izbire dobavitelja izveden v skladu z Zakonom o javnih naročilih,
- v primeru ugotovljene nenamenske porabe sredstev, mora prejemnik vrniti odobrena sredstva v celoti s pripadajočimi zakonitimi zamudnimi obrestmi, če se ugotovi:
 - da so bila dodeljena sredstva delno ali v celoti namenjena porabljenju;
 - da so bili za nakupe ali storitve opravljene nedovoljene koristi predstavniku naročnika (poslovanje med partnerji, sorodniki, ...),
 - da je upravičenec za katerikoli namen pridobitve sredstev navajal neresnične podatke;
 - da je upravičenec za isti namen in iz istega naslova že pridobil finančna sredstva.

V navedenih primerih ugotovljene nenamenske porabe sredstev, upravičenec izgubi pravico do pridobitve sredstev po tem pravilniku za naslednji dve leti,

- po zaključku investicije mora investicija biti v uporabi za namen, za katerega je upravičenec pridobil sredstva vsaj še 10 let po izplačilu sredstev, v nasprotnem primeru mora sredstva vrniti v celoti razen v primeru višje sile ali krajše amortizacijske dobe;
- upravičenec, ki pridobi proračunska sredstva občine, mora voditi predpisano dokumentacijo, ki je določena z javnim razpisom in pogodbo o dodelitvi sredstev in jo mora hraniti še najmanj 10 let po zadnjem izplačilu sredstev,
- upravičeni prejemnik sredstev ne sme uporabljati naložbe v nasprotju z namenom dodelitve sredstev,
- upravičenec, ki je pridobil pomoč iz proračunskih sredstev občine, za enako naložbo, kot jo je navedel v vlogi, ne more kandidirati naslednjih 7 let,
- upravičenec, ki bo odstopil od vloge, ne more kandidirati naslednji 2 leti,
- upravičenci, ki so kandidirali za določen ukrep že v preteklem letu, za isti ukrep ob kandidaturi na letošnjem razpisu prejmejo nižji % sofinanciranja.

III. UKREPI, PREDMETI PODPORE, UPRAVIČENCI, UPRAVIČENI STROŠKI IN VIŠINA SREDSTEV

Ukrep št. 1: Pomoč za naložbe v opredmetena in neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih - primarna kmetijska proizvodnja

Predmet:

1.1. Posodabljanje kmetijskih gospodarstev

Pomoč se lahko dodeli za naložbe v živinorejsko in rastlinsko proizvodnjo na kmetijskih gospodarstvih.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave projektne dokumentacije za novogradnjo (rekonstrukcijo) hlevov in gospodarskih poslopij na kmetijskih gospodarstvih;
- stroški gradnje, rekonstrukcije ali adaptacije hlevov in gospodarskih poslopij na kmetijskih gospodarstvih, ki služijo primarni kmetijski proizvodnji ter ureditev izpustov (stroški materiala in storitev);
- stroški nakupa kmetijske mehanizacije, razen vrtnih kos, malih vrtnih frez in traktorjev (ti stroški, niso upravičeni stroški razpisa, razen izjemoma v primeru nesreč ali nepopravljivih okvar in so ključnega pomena za obstoj kmetije);
- stroški opreme hlevov in gospodarskih poslopij;
- stroški nakupa rastlinjaka, montaže ter opreme v rastlinjaku;
- stroški nakupa in postavitve zaščite pred neugodnimi vremenskimi razmerami (protitočne mreže...).

Upravičenci do pomoči so:

- aktivna kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ležijo na območju občine in katerih naložba se izvaja na območju občine;
- dejavnost primarne kmetijske proizvodnje opravljajo na najmanj 1,00 ha primerljivih kmetijskih površin.

Pogoji za pridobitev:

- predložitev ustreznega dovoljenja za izvedbo investicije, če je s predpisi s področja gradnje objektov to potrebno;
- projektno dokumentacijo za izvedbo naložbe ter dokazila o teh stroških, kadar so upravičeni do sofinanciranja;
- za naložbo, ki mora biti v skladu z določili 14 (5) člena Uredbe 702/2014, mora biti presoja vplivov na okolje, če je le ta potrebna, predložena z vlogo za pridobitev pomoči;
- ponudbe ali predračun za načrtovano naložbo (izvajalec del mora biti ponudnik, katerega ponudba je bila priložena k vlogi);
- predložitev oddane zbirne vloge (subvencijska vloga) v tekočem ali preteklem letu, če rok za oddajo zbirne vloge v tekočem letu še ni potekel;
- mnenje o upravičenosti in ekonomičnosti investicije, ki ga pripravi pristojna strokovna služba (za investicije nad 3.000,00 EUR), za sanacijo škode po požaru na Dovjem mnenje ni potrebno,
- prednost imajo kmetije, ki so imele škodo zaradi požara na Dovjem,
- drugi pogoji, opredeljeni z javnim razpisom.

Intenzivnost pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov naložb na kmetijskih gospodarstvih.

Najvišji skupni znesek pomoči za posamezno naložbo na kmetijskem gospodarstvu lahko znaša do 3.000 EUR, za sanacijo škode po požaru na Dovjem do 10.000,00 EUR.

Vlogo za pomoč v okviru tega ukrepa predloži nosilec kmetijskega gospodarstva.

Višina pomoči: 20.200,00 EUR.

Ukrep št. 5: Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja

Cilj pomoči je zagotavljanje višjega nivoja strokovne izobraženosti in usposobljenosti v kmetijskem in gozdarskem sektorju. Pomoč se ne dodeli za usposabljanja, ki so del javno veljavnih izobraževalnih programov poklicnega, srednjega in višjega strokovnega izobraževanja ter javno veljavnih študijskih programov.

Upravičeni stroški:

- stroški za izobraževanje, usposabljanje in informiranje, izvajanje delavnic ter predstavitev dejavnosti;
- stroški potovanja, nastanitve in dnevnic udeležencev.

Najvišji znesek pomoči za predstavitvene projekte v zvezi z naložbami je 100.000,00 EUR v obdobju treh obračunskih let.

Upravičenci do pomoči:

- člani in delavci na kmetijskih gospodarstvih, vpisani v register kmetijskih gospodarstev, ki imajo sedež na območju

občine in se ukvarjajo z dejavnostmi v kmetijskem in gozdarskem sektorju.

Izvajalci storitev prenosa znanja in informiranja:

- pravna ali fizična oseba, ne glede na njeno velikost, ki je ustrezno registrirana in zagotavlja ustrezno zmogljivost v obliki usposobljenosti in rednega izobraževanja osebja za opravljanje dejavnosti prenosa znanja in informiranja.

Prejemnik pomoči:

- pomoč se izplača izvajalcu storitev prenosa znanja in informiranja, razen za stroške iz druge alineje tretjega odstavka tega člena, kjer je prejemnik pomoči upravičenec do pomoči.

Pogoji za pridobitev:

- dokazila o ustrezni registraciji in usposobljenosti;
- program dejavnosti prenosa znanja in informiranja s predračunom stroškov;
- drugi pogoji, opredeljeni z javnim naročilom.

Do subvencionirane storitve so na podlagi objektivno opredeljenih pogojev upravičena vsa kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s kmetijsko in/ ali gozdarsko dejavnostjo na območju občine.

Vsebina in način izvedbe dejavnosti prenosa znanja in informiranja, pogoji, ki jih mora izpolnjevati izvajalec usposabljanja, merila za izbor najugodnejšega izvajalca, in druge morebitne obveznosti izvajalca usposabljanj se določijo v razpisni dokumentaciji za oddajo javnega naročila.

Če dejavnosti prenosa znanja in informiranja zagotavljajo skupine in organizacije proizvajalcev, članstvo v takih skupinah ali organizacijah ni pogoj za dostop do navedenih dejavnosti. Vsak prispevek nečlanov za kritje upravnih stroškov zadevne skupine ali organizacije proizvajalcev je omejen na stroške zagotavljanja zadevne dejavnosti, ki je predmet podpore.

Intenzivnost pomoči:

- do 100 % upravičenih stroškov.

Višina pomoči: 800,00 EUR

Ukrep št. 8: Pomoč za naložbe za ohranjanje kulturne in naravne dediščine na kmetijskih gospodarstvih

Cilj pomoči je varovanje in ohranjanje značilnosti kulturne in naravne dediščine na kmetijskih gospodarstvih.

Upravičeni stroški:

- stroški naložbe v opredmetena sredstva (stroški za nabavo materiala za obnovo, stroški za izvajanje del);
- investicijska dela.

Upravičenci do pomoči:

- kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s primarno kmetijsko proizvodnjo in so vpisani v register kmetijskih gospodarstev ter so lastniki objektov, vpisanih v register nepremične kulturne dediščine in ležijo na območju občine,
- upravičenec mora imeti v času oddaje vloge za investicijo KGM-MID številko ter v uporabi najmanj 1 ha primerljivih površin,

- kozolec mora biti namenjen samo za potrebe osnovne kmetijske dejavnosti, drugi nameni se ne sofinancirajo.

Pogoji za pridobitev:

- stavba mora biti vpisana v register nepremične kulturne dediščine (RKD), ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kulturo;
- ustrezno dovoljenje za izvedbo naložbe, v kolikor je le to potrebno;
- ustrezna dokumentacija za izvedbo naložbe s predračunom stroškov;
- drugi pogoji, opredeljeni z javnim razpisom.

Zahtevana dokumentacija:

- vloga,
- kopija zbirne vloge,
- prosilec mora predložiti mapno kopijo, iz katere mora biti razvidna parcelna številka in katastrska občina ter na njej označena lokacija kozolca,
- ustrezna dovoljenja.

Intenzivnost pomoči:

- do 100% upravičenih stroškov.

Pomoči so namenjene obnovi tradicionalnih stavb/objektov in kozolcev, ki so namenjeni izključno za kmetijsko rabo.

Višina pomoči: 5.000,00 EUR.

UKREP 9: Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetsko dejavnost na kmetijskem gospodarstvu – de minimis

Cilj pomoči je diverzifikacija dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter širjenje nekmetskih dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave projektne dokumentacije za naložbo v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov, ter naložbe v nekmetske dejavnosti na kmetijskem gospodarstvu;
- stroški gradnje ali obnove objekta za dejavnosti predelave in trženja kmetijskih proizvodov ter nekmetske dejavnosti na kmetijskem gospodarstvu;
- stroški nakupa opreme in naprav za dejavnosti predelave in trženja na kmetijskih gospodarstvih ter nekmetske dejavnosti.

Upravičenci do pomoči:

- kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem ali z nekmetskimi dejavnostmi, s sedežem dejavnosti in naložbo na območju občine.

Pogoji za pridobitev sredstev:

- dovoljenje za opravljanje dejavnosti na kmetijskem gospodarstvu
- dokazilo o registraciji dejavnosti, v kolikor upravičenec pomoči še nima dovoljenja za opravljanje dejavnosti;
- dejavnost se mora izvajati na kmetijskem gospodarstvu še vsaj 10 leti po zaključeni naložbi;

- predložitev ustreznega dovoljenja za izvedbo investicije, če je s predpisi s področja gradnje objektov to potrebno;
- projektno dokumentacijo za izvedbo naložbe ter dokazila o teh stroških, kadar so upravičeni do sofinanciranja;
- poslovni načrt ali strokovno mnenje za izvedbo naložbe s predračunom stroškov;
- drugi pogoji, opredeljeni z javnim razpisom.

Intenzivnost pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov ali do 6.000 EUR za dejavnosti v zvezi s predelavo hrane;
- do 50 % upravičenih stroškov ali do 10.000 EUR za stroške ureditve novih prostorov, nakupa opreme in naprav za vse dopolnilne dejavnosti ob novi registraciji dopolnilne dejavnosti na kmetijskem gospodarstvu (registracija v letu 2020 in 2021);
- do 50 % upravičenih stroškov ali do 2.000 EUR za obstoječe dopolnilne dejavnosti na kmetijah, ki niso vezane na predelavo hrane.

Višina pomoči: 25.000,00 EUR.

UKREP 11: Nove investicije za delo v gozdu

Namen ukrepa je zmanjšanje nesreč v gozdu ter boljša strojna in tehnična oprema kmetijskih gospodarstev, ki imajo v lasti gozdne površine.

Pomoči bodo dodeljene naložbam v stroje in manjšo opremo za kvalitetnejše delo v gozdu.

Upravičenci so nosilci kmetijskih gospodarstev, ki imajo v lasti gozdne površine.

Splošni pogoji upravičenosti:

- upravičenec predloži dokazilo o lastništvu gozdnih parcel in predložitev oddane zbirne vloge (subvencijsko vlogo);
- kot zaključek naložbe se šteje tehnični prevzem ali vključitev gozdarske mehanizacije ali opreme v proces dela v gozdu;
- po zaključku investicije mora investicija biti v uporabi za namen, za katerega je upravičenec pridobil sredstva, vsaj še 10 let po izplačilu sredstev.

Upravičeni stroški so stroški gozdarskih strojev in oprema za delo v gozdu (npr. manjša gozdarska mehanizacija; motorne žage, cepilci in zaščitna oprema za delo v gozdu...). Večja gozdarska mehanizacija ni predmet razpisa (gozdarski traktorji,...).

Intenzivnost pomoči je omejena na:

- do 50 % upravičenih stroškov naložbe.

Najvišji skupni znesek za posamezno naložbo na kmetijskem gospodarstvu lahko znaša do 2.000,00 EUR.

Višina pomoči: 4.000,00 EUR.

UKREP 13: Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja

Društva predstavljajo temelj za izmenjavo znanj in izkušenj med prebivalstvom, ki živi na podeželju. Z ukrepom se spod-

buja delovanje društev, s tem pa se dolgoročno dvigne tudi kvaliteto življenja na podeželju.

Pomoči bodo dodeljene za sofinanciranje delovanja različnih ne-profitnih oblik sodelovanja kmetov in drugih neprofitnih združenj povezanih s kmetijstvom, gozdarstvom in razvojem podeželja.

Upravičenci so društva in njihova združenja, ki so registrirana ali delujejo na območju občine na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane.

Splošni pogoji upravičenosti:

- društva, registrirana za delovanje na območju občine, oz. delujejo na območju občine;
- sofinancirajo se izključno nepridobitne dejavnosti društev;
- izvajanje izobraževanj in usposabljanj, katerih upravičenci so nosilci kmetijske dejavnosti, ni predmet sofinanciranja.

Posebni pogoji upravičenosti:

- odločba o vpisu v register društev;
- seznam članov društva iz območja občine.

Upravičeni stroški so materialni stroški za delovanje društva.

Višina sofinanciranja je do 100 % upravičenih stroškov.

Višina sredstev: 5.000,00 EUR

IV. RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija za javni razpis vsebuje:

Vlogo s prijavnim obrazcem:

- osnovni podatki o vlagatelju, podatki o naložbi/storitvi, časovni potek in predvidene stroške,
- dokazila vlagatelja,
- vzorec pogodbe.

Vloga mora biti izpolnjena in oddana z vsemi prilogami v skladu s to razpisno dokumentacijo. Vzorca pogodbe vlagatelji vlogi ne prilagajo.

V. KJE DOBITE RAZPISNO DOKUMENTACIJO IN KONTAKTNA OSEBA ZA POJASNILA GLEDE VSEBIN RAZPISA

Razpisna dokumentacija je vlagateljem na voljo od dneva veljavnosti javnega razpisa, to je od 5.3.2021, v sprejemni pisarni občine ali na spletni strani občine: <http://obcina.kranjska-gora>. Vse dodatne informacije v zvezi z javnim razpisom dobijo zainteresirani vsak delovni dan od 9.00 do 12.00 ure na tel. št. 5809820 (Vesna Kunšič) ali 5809800 (informativno - sprejemna pisarna).

VI. ROK IN NAČIN PRIJAVE

Vlogo je potrebno poslati po pošti ali dostaviti osebno v zaprti kuverti na naslov občine Kranjska Gora, Kolodvorska ulica 1 b, Kranjska Gora. Če upravičenec vlogo odda osebno le to lahko stori v sobi št. 1 (informativno - sprejemna pisarna). Roki za oddajo vlog so naslednji:

Prvi rok za oddajo vlog za vse ukrepe **2. 4. 2021**

Okvirni datum prvega odpiranja vlog za dodelitev sredstev

za vse ukrepe **8. 4. 2021**

Drugi rok za oddajo vlog za vse ukrepe **13. 8. 2021**

Okvirni datum drugega odpiranja vlog za dodelitev sredstev

za vse ukrepe **17. 8. 2021**

V primeru, da v okviru postavljenih rokov, sredstva pri posameznem ukrepu ne bodo v celoti izkoriščena, bo občina prejemala popolne vloge tudi po tem roku in jih obravnavala po vrstnem redu prejema, vendar najpozneje do 8.10.2021.

V primeru, da bo skupni znesek vlog presegel razpisana sredstva, se vsem proslcem zniža zaprošeni znesek za enak sorazmerni del.

Vloga mora biti speta in oddana v zaprti kuverti opremljeni z imenom, priimkom in naslovom vlagatelja (če gre za fizično osebo), v primeru pravne osebe pa z nazivom in naslovom pravne osebe na hrbtini strani kuverte. Na sprednji strani kuverte mora biti napisan naslednji tekst:

»Ne odpiraj – Javni razpis – KMETIJSTVO 2021, ukrep št. ____ .

VII. OBRAVNAVA VLOG IN POSTOPEK ODOBRITVE

Pravočasno prispele in pravilno označene vloge za razpisane namene bo obravnavala Komisija za kmetijstvo, ki jo imenuje župan. O dodelitvi sredstev bo na predlog komisije odločal župan.

Odpiranje vlog ni javno. Prepozno prispele in neustrezno opremljene vloge bodo zavržene, neutemeljene pa zavrnjene.

Predlagatelja nepopolne vloge komisija v roku 8 dni od odpiranja vlog pisno pozove na dopolnitev vloge. Rok dopolnitve je 15 dni od prejema obvestila. Vloge, ki jih vlagatelji v roku ne bodo dopolnili, se zavrže, neustrezno dopolnjene vloge pa zavrne.

Upravičenci bodo o izidu razpisa obveščeni s sklepom najpozneje v roku 45 dni od odpiranja vlog. Po oddanem zahtevku za izplačilo, kateremu je priložen račun in dokazilo o plačanem računu, bo upravičenec pozvan k podpisu pogodbe.

VIII. PRERAZPOREDITEV SREDSTEV

V kolikor je za določen ukrep manjše število vlog glede na razpoložljiva sredstva, se lahko prerazporedijo za drug ukrep znotraj okvira javnega razpisa.

IX. NADZOR IN SANKCIJE

Nadzor nad namensko porabo sredstev opravlja Komisija, ki jo imenuje župan.

V primeru nenamenske porabe sredstev, pridobljenih po tem razpisu, mora prejemnik sredstev vrniti v celoti s pripadajočimi zakonskimi obrestmi od dneva prejema do dneva vračila. Prejemnik izgubi tudi pravico do pridobitve drugih sredstev po Pravilniku za naslednje dve leti.

V primeru odstopa od vloge, vlagatelj ne more oddati prijave na javni razpis, naslednji dve leti.

Datum: 22.2.2021

Številka: 330-4/2021-2

Župan
Janez Hrovat

Občina Kranjska Gora na podlagi Zakona o javnih finančah (Ur. list RS, št. 79/99 s spr.) in Pravilnika za vrednotenje preventivnih projektov in projektov ter programov humanitarnih organizacij, ki se sofinancirajo iz proračuna Občine Kranjska Gora (UVG, št. 11/01) objavlja

JAVNI RAZPIS ZBIRANJA PREDLOGOV PREVENTIVNIH PROJEKTOV IN PROJEKTOV TER PROGRAMOV HUMANITARNIH ORGANIZACIJ, KI JIH BO V LETU 2021 SOFINANCIRALA OBČINA KRANJSKA GORA

1. Naročnik javnega razpisa: Občina Kranjska Gora, Kolodvorska 1b, 4280 Kranjska Gora.

2. Predmet razpisa je sofinanciranje naslednjih vsebin:

- dejavnost registriranih humanitarnih in drugih organizacij, ki imajo v svoji dejavnosti registrirano tudi humanitarno dejavnost
- izvajanje posebnih socialnih programov in storitev humanitarnih organizacij za reševanje socialnih stisk in težav oziroma reševanje socialnih potreb posameznikov
- izvajanje preventivnih projektov za predšolske otroke, ter preventivnih programov za učence, dijake in mladostnike
- drugi humanitarni in preventivni programi, ki dokažejo vsebinsko učinkovitost.

3. Vrednost sredstev razpisa:

- 10.000,00 EUR za preventivne projekte na področju dela z mladimi in
- 9.000,00 EUR za projekte ter programe humanitarnih organizacij

Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v letu 2021.

4. Pogoji sofinanciranja: Predlagatelj za projekte ter programe humanitarnih organizacij mora za izvajanje projekta oz. programa zagotoviti najmanj 50% delež sofinanciranja iz drugih virov. Na javni razpis se lahko prijavijo humanitarna in invalidska društva ter organizacije, društva, zavodi, skladi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirane za opravljanje humanitarnih dejavnosti oz. dejavnosti predlaganih preventivnih programov in posamezni samostojni izvajalci, ki s svojim dosedanjim delom izkazujejo pričakovano kakovost ter izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v Občini Kranjska Gora,
- da so registrirani za opravljanje predlagane preventivne oz. humanitarne dejavnosti ter da s svojim dosedanjim delom izkazujejo pričakovano kakovost (reference),
- da imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske možnosti za uresničitev načrtovanih aktivnosti,
- društva, da imajo urejeno evidenco o članstvu, plačani čla-

narini in ostalo dokumentacijo, kot to določa zakon o društvih in so registrirana vsaj eno leto,

- društva, ki ponovno kandidirajo, da občinski upravi vsako leto redno dostavljajo poročila o realizaciji programov, poslovno poročilo za preteklo leto, ter načrt aktivnosti za prihodnje leto,
- humanitarna društva, ki nimajo sedeža v občini Kranjska Gora in delujejo na področju več občin, regije ali države, da imajo članstvo oz. uporabnike tudi iz Občine Kranjska Gora

5. Vsebina vloge: Predlogi morajo biti podani na ustreznih prijavnih obrazcih iz razpisne dokumentacije, ki jo je mogoče dobiti na Občini Kranjska Gora ali na spletnih straneh www.kranjska-gora.si

6. Rok in način prijave: Vloge za dodelitev sredstev morajo prosilci poslati s priporočeno pošiljko ali oddati osebno na naslov Občina Kranjska Gora, Kolodvorska 1b, Kranjska Gora, najkasneje do 15.4.2021. Na ovojnicah mora biti napisan naslovnik, naslov prosilca in pripis "ne odpiraj- Javni razpis - socialno varstvo 2021". Vloge, ki bodo oddane po roku za prijavo, ne bodo obravnavane.

7. Obravnava vlog: Pravočasno prispele in popolne prijave bodo vrednotene na osnovi pogojev in meril za vrednotenje preventivnih projektov in projektov ter programov humanitarnih organizacij, ki se sofinancirajo iz proračuna občine Kranjska Gora. Odpiranje vlog ne bo javno. Ponudniki bodo o izidu razpisa obveščeni v roku 30 dni po sprejeti odločitvi. Z izvajalci preventivnih projektov in projektov ter programov humanitarnih organizacij bo župan občine Kranjska Gora sklenil pogodbe o sofinanciranju.

8. Informacije lahko dobite pri Vlasti Skumavc-Rabič, tel.: 04 5 809 809, lahko pa nam pišete tudi na el. naslov: vlasta.skumavc@kranjska-gora.si.

Datum: 1.3.2021

Številka: 122-11/2021-4

Župan
Janez Hrovat

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite 04/201 42 41
ali pišite: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si

Priložnosti za dopolnilno dejavnost na kmetiji

Vse, ki se ukvarjate s kmetijsko dejavnostjo, predvsem pa mlade člane kmetijskih gospodarstev, na Občini Kranjska Gora vabijo, da se opogumite in odločite za eno izmed mnogih kmetijskih dopolnilnih dejavnosti na kmetiji ter jo registrirate.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kako začeti? Za pomoč se lahko obrnete na Občino Kranjska Gora. Župan Janez Hrovat si že od prvega dne županovanja prizadeva, da bi se na kmetijah razvile razne dopolnilne kmetijske dejavnosti, ki predstavljajo vir dodatnega zaslužka in omogočajo boljšo rabo proizvodnih zmogljivosti posamezne kmetije. Doma pridelani lastni proizvodi iz osnovne kmetijske dejavnosti se na ta način predelajo, oplemenitijo in prodajo končnemu potrošniku, družini na kmetiji pa zagotavljajo boljši finančni rezultat.

Za vzpostavitev kmetijske dopolnilne dejavnosti je treba zagotoviti osnovne pogoje, to so prostori in oprema. Pri tem se lahko obrnete na Občino Kranjska Gora, ki vam bo v okviru javnega razpisa za dodelitev pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja pomagala s finančno podporo; letošnji razpis je že objavljen v tem

Zgornjesavcu. "Vesel sem, da je v zadnjih dveh letih uspelo kar trem: Eriku Fertinu iz Rateč s kozjerejo, Mirku Robiču iz Srednjega Vrha z novo ekološko predelovalnico mesa in mesnih izdelkov ter Urški Šranc z Belce s peko domačega kruha ter pripravo obrata za predelavo mesa in mesnih izdelkov," je poudaril župan Hrovat. Na vse tri omenjene dejavnosti so na občini, poleg že obstoječih dejavnosti, ki so se razvile in registrirale kot pilotne v preteklih letih, zelo ponosni.

Župan Hrovat je povedal, da bo občina finančno in tudi s svetovanjem na tem področju pomagala še naprej. Za novo idejo in lasten pogum imajo na občini vedno odprta vrata. "Tudi individualnim idejam se lahko prilagajamo, se dogovarjamo o vsebinah, ki nam jih posamezniki predstavijo, in priskočimo na pomoč." Spodbujati je treba tako proizvajalce lokalnih proizvodov kot tudi kmečki turizem, je še poudaril župan.

Kozje mleko se za kapučino tako lepo speni

Medo, Angelika ... Večina koz Erika Fertina – trenutno ima 26 molznic in še nekaj podmladka – ima imena. S kozjerejo se intenzivno ukvarja že kar nekaj let, od jeseni leta 2018 ima registrirano sirarno Kozji raj. Del opreme za dejavnost si je zagotovil s sofinanciranjem občine na podlagi javnega razpisa.

Erik Ferdin z Medom in Angeliko ter teden dni starim kozjim mladičem. Medo (na levi) je tradicionalna slovenska sanska pasma koz. Angelika pa je anglonubijska pasma, ki je v Sloveniji redkejša. Zanja je značilno, da ima več maščobe v mleku, kar je dobro za izdelavo sirov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Erik Fertin iz domačije Pr' Skavar v Ratečah ima že, kar pomni, veselje do živali. "Kot osnovnošolec sem z razni-

mi opravili pomagal na kmetiji naših sosedov, Juvanovih, in samo še več veselja sem dobil za to delo. Po zaključenem šolanju sem se sicer zaposlil, imel popoldansko obrt za strojne in-

štalacije, obenem pa hranil denar, da bi enkrat lahko kupil nekaj zemlje. In začel na svoje, s kozjerejo." Uspelo mu je. Manjše neobdelane ali zapuščene parcele kupuje ali najema v Ratečah, od Sklada kmetijskih zemljišč in od kmetov pa ima v najemu zemljo vse od Rateč do Kranjske Gore. Star traktor, ki mu omogoča vse te poti od parcele do parcele, na srečo dobro služi namenu. Pri bratrancu Erikove mame v Ratečah je hlev za koze.

Že stari starši Erikove mame, ki so bili kajžarji v Ratečah in v Gozdu - Martuljku, so imeli koze. Hlevček za eno ali dve kozi, da so družino lahko preživel. Erik se s kozjerejo ukvarja od leta 2014, ker pa je bilo dela vse več – trenutno ima 26 molznic in še nekaj podmladka – se že lep čas ukvarja samo s tem. Sirarno ima od jeseni 2018 registrirano kot osebno dopolnilno delo.

HVALEŽEN ZA POMOČ

"Precej mi je pomagala Občina Kranjska Gora, na podlagi kandidature na javnem razpisu za spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja sem dobil sredstva za nakup zorične omare za sir in za postavitev pomožnega objekta." Ta mu služi za spravilo sena in za streho kmetijskim strojem. V najemu ima še en senik. "Pripraviti moram 1500 baliranih kock sena za 365 dni v letu. Pozimi koze dobijo dva suha obroka na dan, a tudi poleti, ko so čez dan na paši, morajo imeti en kvaliteten suh obrok. Koze hranim tako, kot bi jih imel samo zase. Koza je tudi ena redkih živali, ki ne zbolijo za rakom; ta podatek že sam veliko pove," je povedal Erik. Za kozjerejo se je izobraževal v Biotehniškem centru Naklo in na drugih strokovnih tečajih. Stalno brska po spletu in pogleduje za novostmi. "Tako sem po nekem francoskem receptu začel delati sirni namaz. Iz kozjega mleka ne moreš narediti masla, a sem do namaza prišel po drugem postopku." Veliko znanja in spodbud je dobil v kmetijsko-svetovalnih službah, je član Društva rejcev drobnice Zgornje Gorenjske, kjer je v upravnem odboru. "Hvaležen sem Občini Kranjska Gora, kmetijskima svetovalkama Tilki Klinar in Ani Beden, jeseniški upravni enoti za pomoč pri urejanju dokumentacije, svetovalcu Dušanu Joviču za nasvete glede sirarstva ..."

KOZJE MLEKO JE LAHKO PREBAVLJIVO

Sezona mleka in sira, ki se bo kmalu začela, traja od osem do deset mesecev. "Naše koze imajo v povprečju liter in pol do dva litra mleka na dan. Konec avgusta, začetek septembra se začnejo ženiti, prskati po domače. V drugi polovici novembra je konec z mlekom, potem pa čakamo prve mladiče."

Poleg prodaje kozjega mleka ima tudi sadne jogurte z okusom jagode, borovnice in brusnice, skuto, kefir, mladi sir in že omenjeni namaz. Aprila, maja dozori poltrdi sir. "S prodajo sem zadovoljen, vesel sem, da se stranke vračajo tudi zaradi tega, ker imajo kozji izdelki veliko pozitivnih učinkov na zdravje. Veliko je povpraševanja tudi po sirotki, za katero je znano, da je dobra za čiščenje organov. Uravnava presnovo in pospešuje razstrupljanje, spodbuja delovanje ledvic, jeter in žolčnika." Svoje izdelke ponudi vsako

Poleg prodaje kozjega mleka ima tudi sadne jogurte, skuto, kefir, mladi sir, sirotko in sirni namaz. Aprila, maja dozori poltrdi sir.

soboto na blejski tržnici, odlično sodeluje z Dragico Pintar iz trgovine Jezerci v Gozdu - Martuljku. Na domu v Ratečah največkrat potrka "vikendaši". "Nekateri ljudje se še vedno otepajo kozjega mleka, imajo predsodke, ker mislijo, da ima določen priokus. Nekateri od teh so se medtem že opogumili, mleko pokusili in zdaj vejo, da so ti predsodki povsem odveč," je razložil. Posebna lastnost kozjega mleka je, da je lahko prebavljivo, in enako velja za kozji sir.

DVA IZDELKA ŽE NAGRAJENA

Lani se je Erik Fertin bolj iz radovednosti prijavil na razstavo in tekmovanje Dobrote slovenskih kmetij. "Oceniti sem dal mladi sir in jogurt ter prejel srebrno priznanje. Prijetno sem bil presenečen." In načrti? Koze molze še ročno in gre zdaj v nakup molznega stroja. Večji finančni zalogaj bo v enkrat prihodnosti nakup sušilne naprave za seno. Pri košnji mu pomagata oče in mama, mamin bratranec pa večkrat v hlevu preveri, ali so koze v redu. Erik Fertin želi ponuditi še več različnih domačih proizvodov in se še naprej izobraževati, tudi v tujini, ko se umirijo koronarazmere.

Večina njegovih koz ima imena. Angelika, Medo ... "Koze se odzovejo, ko jih pokličem po imenu. Verjetno so se na to nekako navadile, ko jih pa tolikokrat pokličem," se nasmeji sogovornik, čigar delovni dan je dolg. Od pete ure zjutraj in vse na večer. A mu ni težko, ker to, kar dela, dela zelo rad.

Ekološka kmetija z novo predelovalnico mesa

Po dolgoletni želji in trdem delu je Mirku Robiču in njegovi družini na ekološki kmetiji, po domače pr' Vaho, v Srednjem Vrhu uspelo odpreti prvo predelovalnico mesa kot dopolnilno dejavnost v občini Kranjska Gora.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ko je bil Anže Robič star osem let, je pred svojim razredom v kranjskogorski osnovni šoli predstavil svojega očeta Mirka: "Moj ati je lovec, gozdar in mesar ..." Njegov oče Mirko je sinovim besedam ostal zvest do danes. Na kmetiji v Srednjem Vrhu, kjer ekološko kmetujejo že leta, z uradnim certifikatom pa tretje leto, je Mirko Robič pred nedavnim odprl prvo predelovalnico mesa kot dopolnilno dejavnost v občini Kranjska Gora. To je bila njegova večletna želja, a kot prizna, brez sina Anžeta, partnerke Nataše in brata Braneta z ekipo sam ne bi zmozel vsega dela. Celotna investicija je stala več kot 35 tisoč evrov. Jeseni so nabavili stroje in opremo, pri čemer je pomagala Občina Kranjska Gora. Gospodar kmetije je namreč uspešno kandidiral na občinskem javnem razpisu za dodelitev pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja. Postavili so osrednji prostor za razrez mesa, dimnico, hladilnico, zorilnico in vse, kar v te prostore sodi. Odrekanja, da je Mirko Robič sle-

dil svojim željam, je bilo v preteklosti veliko, a se zato zdaj toliko bolj veseli novega podjetniškega izziva.

Za pridobitev in ohranjanje ekološkega certifikata je potrebna predvsem doslednost, je poudaril Mirko Robič. Na kmetiji imajo trenutno 15 krav, 22 ovac, 50 kokoši in 5 prašičev. Še se bodo širili. "Prašiče bomo sami vzredili. Do 35 kilogramov težke kupiš lahko skorajda na vsaki kmetiji, težje prašiče, ki bi ustrezali ekološkemu načinu kmetovanja, pa zelo težko," je pojasnil Mirko.

Delo na kmetiji si v družini razdelijo. Anže in Nataša sta več kot v pomoč. Anže je sicer zaključil Višjo šolo za gospodarske poklice v Šentjakobu, Nataša pa se je k Mirku preselila pred slabim letom dni z Raven na Koroškem, in kot pravi, se v tem "našem koncu" že kar dobro znajde. Mirkova mama in oče, Friderik (Fric) in Angelca, oba imata že čez osemdeset križev, prav tako pomagata po svojih močeh. Ata še skrbi za ovce, naseka drva in zakuri v peči, mama pa je najraje za štedilnikom. Ata Fric je bil večkrat nagrajen z zlatim priznanjem za žganje iz tepk.

Krvavice in maželne delajo po starem družinskem receptu. Po kulinarični posebnosti, maželnih, ki jih praktično vsaka vas v Dolini dela po svojem receptu, je prav tako veliko povpraševanja. Glavne sestavine so iz svinjine (glavina, srce, pljuča, podgrlina, po potrebi tudi malo slanine). Pr' Vaho jim dodajo riž. In seveda začimbe: sol, poper, majaron. Izdelujejo tudi pečnice, hrenovke, klobase za kuhanje in suhe klobase ter salame (divjačinske, goveje, svinjske). Za domače salame Mirko pove, da se rahlo dimijo tri dni, potem pa tri mesece zorijo v hladnem in vlažnem prostoru. Pravo aromo in okus pa dobijo šele po pol leta. Ko gre kdo od družine po opravkih, pa mimogrede še po hišah razvozi jajca.

Načrtov Mirku Robiču ne zmanjka. Še letos naj bi pod kmetijo postavil brunarico, v nadaljevanju tudi nekaj kožaric po zgledu nekdanjih bivališč za oglarje za turistično dejavnost. Kmetija je locirana blizu zaključka ferat Havadnik in Jerman, svojim gostom, ki se bodo iz doline pripeljali, prišli peš ali priplezali, pa bodo najraje ponudili krožnik domačih dobrot.

Investicija v predelovalnico mesa

Od leve Anže, Mirko in Nataša

Pomagala kot prostovoljka

Tjaša Prusnik z Belce je kot prostovoljka pomagala v Splošni bolnišnici Jesenice. Hvaležna je za to izkušnjo, ki je nikoli ne bo pozabila.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tjaša Prusnik je vodja hotela Rute v Gozdu - Martuljku. "Ko je jeseni prišlo do vnovičnega zaprtja namestitvenih obratov in smo vsi zaposleni dobili nove odločbe o čakanju na delo od doma, sem takoj, ko so v Splošni bolnišnici Jesenice objavili, da potrebujejo pomoč prostovoljcev, napisala mail, da želim pomagati. Priznam, da me je skrbelo, bala sem se, kako bom brez izkušenj in znanja sploh lahko v pomoč izkušenim zdravstvenim delavcem, ki se neumorno borijo in skrbijo, da se epidemija covida-19 konča. Ampak sem! Stisnila sem zobe in v ponedeljek, 2. novembra 2020, prvič vstopila v bolnišnico kot nekdo izmed njih," je svojo pozitivno izkušnjo delila Tjaša Prusnik, ki je kot prostovoljka spoznavala delo v bolnišnični lekarni; iskala po hodnikih, med škatlami in medicinskimi pripomočki – ampak vedno vse tudi našla. "Dekleta v bolnišnični lekarni so me čudovito sprejela in res sem jim hvaležna za to izkušnjo, ki je ne bom nikoli pozabila," se s hvaležnostjo spominja Tjaša Prusnik – z željo, da se z zaposlenimi v bolnišnični

Tjaša Prusnik (desno) z ekipo bolnišnične lekarne
/ Foto: osebni arhiv

lekarni še kje kdaj sreča ... Vsem, ki še razmišljate, kako bi pomagali, pa njen nasvet: "Zberite pogum, pomagajte, in to čim prej!" Kot dodaja, pa nas je pandemija naučila, da zmoremo brez vsakodnevnega hitenja, naučila nas je, da smo se ustavili, pogledali v nebo, prisluhnili pticam, potoku in ne nazadnje: slišali smo tudi sebe. "Vsaka kriza pomeni izziv in priložnost, da se vprašamo, kako želimo živeti. Čas je, da ugo-

»Dekleta v bolnišnični lekarni so me čudovito sprejela in res sem jim hvaležna za to izkušnjo, ki je ne bom nikoli pozabila,« se s hvaležnostjo spominja Tjaša Prusnik – z željo, da se z zaposlenimi v bolnišnični lekarni še kje kdaj sreča ... Vsem, ki še razmišljate, kako bi pomagali, pa njen nasvet: »Zberite pogum, pomagajte, in to čim prej!«

tovimo, da ni bistveno, kaj imamo, ampak kaj lahko damo. In ne, ni vse v materialnih dobrinah, lahko damo le nasmeh, razumevajoč pogled in – takoj ko bo mogoče – objem."

Tjašo domačini v Kranjski Gori, kjer je odrasčala, poznajo kot Štrukljevo Tjašo. Ima dvajsetletno hčerko Emo, študentko fizioterapije. Je tudi članica upravnega odbora Turističnega društva Dovje - Mojstrana, aktivna članica Alpskega smučarskega kluba Kranjska Gora in občinska svetnica. Ko le najde čas, se s partnerjem Matejem z veseljem poda na pohod na okoliške hribe, sicer pa uživa doma na Belci, na vrtu za hišo med rožami in v družbi kužkov.

Vas zanima, kako je naše telo videti od znotraj? Odgovore boste našli v knjigi, ki na poljuden način razkriva sestavo in delovanje našega telesa. Izvedeli boste kako lahko naše telo neumorno deluje vse naše življenje. Knjiga vsebuje zavijke, prosojnice in "kolo" za lažjo predstavbo. Zanimivo in poučno hkrati!

Redna cena knjige je 18,50 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

14,80
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

ŠE PET ČASA V ALPSKI DOLINI

Literarna priloga glasila Zgornjesav'c

UREDNIŠKI ODBOR LITERARNE PRILOGE:
URŠKA KOMAR, FRANCE VOGA IN MATJAŽ GRACER

MISLI ZA NOVOLETNO JEDRO BIVANJA 2021

ČLOVEK:

NE BOG
NE ŽIVALI ...
ALI TROJE HKRATI?

ČLOVEK

Z DUŠO,
(PO KOM IN ZAKAJ?)
JO V SEBI
USTVARJAMO
IN UBIJAMO?

ČLOVEK

VSE ŽIVLJENJE
PIŠE ESEJ
O SVOJI SANJSKI –
KOZMIČNO
NEUNIČLJIVI ŽIVOSTI ...

BENJAMIN GRACER

HERMAN VOGEL

KO BOM BOG POSTAL (PESNIŠKA ZBIRKA MK 1970)

Iskanje pesmi spomina
na Tomaža Švaglja
(Gracerjevi)

MOTO

Zberemo se,
in ko pade prvi glas v prostor,
prvi zlog, beseda in stavek
smo že določeni, uklenjeni v drugih,
že smo odrezani od sveta,
zaprti v jamo nesporazumov.
Prestopanje risa nas pelje k streznitvi,
nekateri omagajo in padejo vase,
druge preganja slast prvega znanstva.
Razidemo se, ne vedoč,
kdo bo podal roko prvemu kamnu.

PESEM ZA ČLOVEKOVO VSTAJENJE

JA, OJA, O ...
KRIŽALI SO GA,
KER NI VRAGU
DUŠO DAL,
ZVERSKOST
V ŽIVEM
PREPOZNAL,
PREDEN JE
ROBOTO-BOG
POSTAL.

BENJAMIN GRACER

»K R I K«

Pesem po njenem izboru posvečam
spominu na mojo drago prijateljico
JOLKO MILIČ
(pesnico, odlično publicistko,
prevajalko italijanske poezije ...)
Samo ona je znala oceniti težo pesmi,
njeno globino pa primerjati z
znamenito svetovno znano slikarsko
umetnino. (?) (Avtor pesmi te
slikarske umetnine ni poznal.) Jolka
pa je s svojim močnim ženskim
instinktom oboje znala imenitno
povezati.
Likovno in besedno sporočilo, ki ga je
že davno objavila v eni od osrednjih
slovenskih revij (?)

Čutiš

kako se kri meša s prstjo,
kako omamen je vonj,
kadar je zemlja
strnjena s krvjo:
in je noč
črna noč
v blodnjaku
tvojih možganov.

Dobro veš,
da bo dan spet jalov,
da se bodo reke
tvojih moči
iztekle v praznino
in boš zvečer zarjul
kot ranjena zver:
z vulkansko silo
svojega goltanca,
z blazno željo,
da se ti odpro žile
in bi madeži
tvoje krvi
na belih
hišah ulic
pričali o tebi.

DAN KOMETNEGA ROJSTVA VELIKE ŽENE

5. 3. 2020

SREČANJE S KAČURJEM –
PO NJENEM MNENJU
ŠOLSKIM FILOZOFOM –
JETNIKOM IZ
KAČUROMONIJE,
DEŽELE KAČJEGA
PASTIRJA ...

TAM SE VSE GODI
V POETIČNEM SNU
PREOBRAZB:
OD KAČJEGA PASTIRJA

DO REČNEGA LETALCA
IN VELIKEGA ZAVRA,
GENSKO USTVARJENEGA
PLAZILCA Z VELIKIMI,
OGNJENIMI KRILI
V ZMAJEVSKI DEŽELI
ČLOVEKANIJI.

GORE PODIRA ...
(BREZ ZMAJA NI KRAJA
V DOLINI ŠENTFLORJANSKI)

PO ELEKTRONSKI POŠTI:
ČEZ. SI. KOZMIČNIH POTI
DO MANČINIH DAROV LEPOTE
DUŠE IN TELESA: SVETLIN, TEMIN
NEBA IN ZEMLJE –
S SVOJIM SRCEM
V MISLI IN BESEDI

PONUDI ROKO,
SRČNO ROKO OTROKA.
ČRNI MORILSKI DEKLI ...

NI ZMAGOVALCA.
STA SAMO
SONCE IN LJUBEZEN,
V SVETLINAH, TEMINAH
DUŠE IN TELESA.
VELIKE ŽENE,
KI MU VDAHNE
IME MISLECA
V ZMAJEVSKI DOLINI,
KJER GA (U)LOVIJO
V »KAČUR-
-O-MONSKO
DIGITALNO ZANKO ...

PRAVLJIČNI SAMOMOR SO PESMI ...

Poznal sem mladeniča,
ki je hotel imeti
svojo dušo in pamet.

In nekega dne,
temnega dne,
ko mu ni preostalo
drugega,
se je zatekel na obalo
in počakal,
da mu je brada
pognala v zemljo,
da so se mu
lasje ovili
okrog skal.

Potem ga je
zalilo morje.

NOVIGRAD, 1974
»DIALOGI« 75, ŠT. 6

Danetu Zajcu

SO
klicnice duha
na nebu zavesti?

SO
pesmi
kaličnice prsti,
segajoče do neba?

SO
pesmi,
ki jim smrt
z ognjem
zaduši živost
pred sončevim
vzhodom:
med potjo
do zemeljskih globin,
ko zaslišimo
pretresljiv klic pesnika,
dol
dol,
dol ...
do morskih globin.

SO
pesmi, ki sežejo
daleč previsoko,
globoko prenizko,
da bi ne zgorele
v ognju sonca,
ali zoglenele v zemlji.

BENJAMIN GRACER

Poštna postaja Podkórenom

Tretja stvar, zaradi katere je bil Podkóren že v prejšnjih stoletjih precej znan po svetu, je bila poštna postaja. Za vlade cesarice Marije Terezije in njenega sina cesarja Jožefa II. je bila Avstrija že precej preprežena z dobrimi poštними cestami. Velika poštna cesta je držala od Vranskega preko Ljubljane v Trst in Gorico, mala pa iz Karlovca preko Ljubljane in Kranja do Podkórena in čez Korenski prelaz v Beljak. Med malo in veliko poštno cesto je bil le to razloček, da na malo cesto niso prihajali tekači, kurirji. To so bili sli,

ki so prenašali pošto peš (fusslaufende Ordinari-Post). Odpravil jih je že nadvojvoda Karel I. 1588 in zamenil z ježno pošto (ordentliche reitende Post). Na pošto oddane stvari so prenašali konjeniki na brzih konjih iz kraja v kraj. Za cesarja Jožefa II. je bila urejena že tudi vozna pošta. Ta vozna pošta pa ni sprejemala nič drugega ko pisma in lahke zavitke, največ po 5 funtov težke. Dolgo časa ni smel sedati na tako pošto noben potnik, in to najbrž iz dveh vzrokov: prvič zaradi varnosti, kajti potnik bi utegnil postiljona na sa-

mem napasti in pošti ugrabiti pisma in pošiljatve; drugič pa zaradi preslabih cest. Šele l. 1789 je dovolil cesar Jožef II., da sme prisesti en potnik, toda samo eden, ki pa mora dati zaradi tega na svoje stroške pripreči pošti še enega konja. Kdor ni utegnil čakati, da odvede redna pošta njegovo pismo ali pošiljatev, si je pomagal s štafeto, to je nalašč naročenim poštnim jezdecem. Za to redno pošto in štafeto je moral imeti poštar vedno pripravljene konje, a poleg tega najmanj še po šest drugih in po dva voza (Kaleschen), ki pa nista imela strehe. Na teh vozeh so prevažali potnike in njih prtljago; velika gospoda je pa včasih zahtevala svoji časti primerno število konj: baron Tauffrer se je vozil vedno s štirimi konji in z dvema postiljonoma, grof Turjaški s šestimi, deželni guverner in veliki glavar nemškega reda z osmimi, francoska generala Merln in d'Espagne l. 1805, ko so bili Francozi drugič na Kranjskem, celo z osemnajstimi konji. V 19. stoletju je prevzel – vsaj na Gorenjskem – prevoz pošte in potnikov vsakodnevni »Eilwagen«.

Redna poštna zveza med Koroško in Kranjsko preko Korena je nastala najbrž kmalu po zgraditvi nove ceste čez prelaz, gotovo pa po prihodu Francozov. Župnijske matice imenujejo l. 1815 Lorenca Rasingerja (p. d. Čošeljna) kot poštarja. Iz njegovih zapiskov, ki jih hrani Čošeljnova hiša, je pa posneti, da je že l. 1812 služil pri njem kot poštni hlapec neki Miha, kot štafetni hlapec pa neki Klemen, ki je imel letne plače 5 gold., navadno belo obleko brez klobuka in suknjiča, par punčuhov (Bundschuhe) in par nizkih čevljev. Postiljon Matevž pa je imel letne plače 10 gold., navadno belo obleko brez klobuka in suknjiča, par škorenj in par nizkih čevljev. Leta 1818 se imenuje kot c. kr. poštar Alojz Rasinger, prejšnjega sin. Ta je vodil poštno postajo do l. 1857, ko jo je oddal svojemu sinu Mihi Rasingerju. Pri Čošeljnu je ostala pošta še tudi potem, ko je zdrdral leta 1870 po dolini vlak. Premeščena je bila v Kranjsko goro in v Fužine (Belo peč) l. 1878. Tedaj se je Miha Rasinger razjokal, ko se je moral posloviti od urada, ki je bil v njegovi rojstni hiši marljivo oskrbovan domala 70 let. – Bila je pa ta vozna pošta – rekli so ji ajlbogen – res posebnost prve vrste za naš gorenji gorenjski kot. »Korenci so imeli 'ajlbogen' kakor za malika,« je pravil moj stric Andrej. Vse je gledalo nanj in vanj, kadar je pridrdral v vas. Za javno uro je bil. Le en glas je šel vsak dan dvakrat po vasi, ko je zatrobil poštni rog: »Ajlbogen je že tukaj!« Zvečer je odšel iz Ljubljane – do Podkórna je bilo plačati nekaj čez 6 gold. – in zjutraj je že stal pred Čošeljnom. Po kratkem postanku se je potem počasi pomikal gor na prelaz in tam čez na Koroško. Zgodilo se je pa tudi, da je moral včasih zimski čas čakati do dva dni, dokler niso delavci odmetali ceste in prekopali zametov. Zvečer ob 9. je pa ajlbogen že spet priropotal ali pricingljal dol s Korena, pri Čošeljnu izmenjal konja – pa hajd dalje do Jesenic, kamor je došel o polnoči – do Otoka ob 3. – do Kranja ob 6. – in zjutraj ob 9. je bil v Ljubljani. Na vsaki postaji se je izmenjal tudi postiljon, ne le konji. Moral pa je včasih tudi gospod postiljon s svojega kozla na konja, ako se je želelo peljati več potnikov. V poštнем vozu so bili namreč samo štirje sedeži in enega je zasedel po navadi še konduktor. Ta je bil v očeh ljudi velik gospod, ker

je varoval poštne denarne pošiljatve in je bil sploh odgovoren pri prevozu za vse. Ako pa ni bilo kaj potnikov, je dovolil gospod konduktor tu in tam tudi kakemu študentu, da je smel prisesti v voz, dokler je bil v njem prostor, toda najkasneje v Šiški je moral izstopiti, da niso zalotili zastojkarja uradni gospodje. Sicer je pa vozil študente iz Podkórna in Kranjske gore v Ljubljano korénški voznik Turkelj, po 4–6 skupaj. Pozimi je vozil v Ljubljano tudi oglje, se ustavil pri Mokarju, stopil ves črn v kavarno, s palcem in kazalcem otrl nos, vrgel ob tla, se obrisal na hlačah med kolkoma in pozdravil: »Preklet' je mraz!«

Vsako pismo ali pošiljatev, ki jo je imela pošta odpeljati, se je morala oddati Podkórenom na pošti, ker poštних nabiralnikov po vaseh tedaj še ni bilo. Pisma je pa po okolici raznašal poštni sel. Miha Rasinger je imel za to službo nekega faliranega študenta, Ratečana Kavalerja, moža bolj kratke pameti. Kupil mu je cilindar, da je nastopal bolj veljavno. To je bil tisti Kavalar, ki je hudomušnemu poštarju nekoč v obupu potožil: »Gospod, jaz se bom ustrelil!« in ga je ta pobodril: »Doslej sem vas imel res malo za neumnega; zdaj pa vidim, da ste kar pameten človek.« – Več o tem je napisal Dom in svet 1888.

Težave so imeli pa poštarji s svojimi postiljoni. Leta 1839 je izdala c. kr. dvorna poštna uprava službeno navodilo za postiljone in kasneje tudi cel seznam pritožb zoper te uslužbenice: kadar vozijo s štirimi konji, nekateri vodijo vprego z navadnimi vajeti kar s kozla mesto z vajetnega konja, kar povzroča zamude. Voz je prepuščen samovolji konj in pri najmanjšem plašenju lahko kam zadene ali se prevrne. Tudi prihajajo tožbe, da imajo postiljoni navado, na kozlu spati – če ni premraz – in se tam gugljejo kot omotičeni, pri tem pa marsikateri izgubi iz roke bič in vajeti. V največ primerih je temu vzrok pijanost, neprevidnost in lenoba postiljonov, če pride do sitnih primerov, da se poštni voz poškoduje ali celo prevrne in potniki poškodujejo. Namesto da bi postiljon svoj prosti čas v miru čakal na prihod pošte in na nastop svoje službe, pa sedi v krčmi, kjer se večkrat drzno in nesramno baha, da se na vozu dobro naspi, ker se lahko zanese na svoje konje, četudi kako četrtno ure zamudi, pa zato s temi varuje svoje konje; kar se pa kazni zaradi zamud tiče, ga pa to posebno ne boli, ker ne zadenejo le njega, ampak četrtno skupno in enako vse pri poštni postaji službujoče postiljone in hlapce-pomočnike. C. kr. poštar naj te nedostatke na primeren način odpravi in v bodoče postiljone strogo nadzoruje in jih seznanji s predpisi njih službenih knjižic. Leta 1841 je peljal iz Podkórna na Jesenice namesto rednega postiljona Jakoba Merteljna, ki je moral k vojakom in ni bilo takoj koga dobiti, ki bi znal ravnati s konji, neki Jože Aljančič. Zaradi tega je nastala precejšnja zamuda in je višja poštna uprava v Ljubljani naložila postaji Podkórenom kazni zaradi te zamude (Retardanz-strafe), ki jo je pa pozneje odpisala. Tudi je določila, do dobi postiljon za oskrbo pripreže čez Koren letno 1 gold. 10 kr.

ZBRAL JOŽEF VOLC (STOLNI KANONIK) PODKÓRENOM-ČRTICE IZ PRETEKLOSTI VASI IN GORENJSKE DOLINE

FRANCE VOGA

Vsak je zase najlepši

V Našem gozdu je veliko lepih, svetlih jas, s katerih je lep razgled na skalne stene visokih gora, kipečih na nasprotni, sončni strani. Toda njegovi prebivalci se nimajo časa predajati tem razgledom. Imajo popolnoma drugačne skrbi. Predvsem je treba vsak dan nabrati dovolj hrane, da njihovi trebuščki niso lačni. Ko so trebuščki napolnjeni, se je treba še odžejati. Posebno poleti, ko na sončne jase vroče pripeka sonce in tudi v najtemnejši senci ni dovolj hladno, je hladna studenčnica zelo zaželeno.

Naš gozd ima kar dva bistra potočka, ki veselo žuboreča in poskakujoča hitita navzdol, se izogibata velikim drevesom in kamnom in pod njimi delata lepe tolmane. Ker je v gozdu vse polno velikih kamnov, je tudi mnogo manjših in večjih tolmunov.

V manjših se šopirijo rakci. Da jim ne bi ušel kakšen grizljaj, ki priplava po vodi, in da bi hkrati branili svojo lužico, se ves čas bočno prestopajo od brega do brega. Vsem se zdijo več kot smešni. Noge so vendar za to, da greš naprej, ne pa za to, da ves čas plešeš levo in desno. Pa si raki s tem ne belijo glav. Tako hodijo že od nekdaj in niti razmišljajo ne o tem, da bi svojo hojo spremenili.

V večjih tolmunih gospodarijo postrvi. Vsaka postrv ima svojega. Ves čas šviga po njem in pazi, da vanj ne zaide kakšna druga porednica. Takoj se zakadi proti njej in jo prežene. Vmes seveda večkrat skoči iz vode in pomalica prenizko letečo muho. Postrvi so prave lepoticice. Marsikdo v gozdu jim to priznava. Razen tistih seveda, ki se imajo za najlepše.

Pod največjo jaso v gozdu se potočka združita in naredita lepo gozdno jezerce. Ni prav veliko. Mladi srnjaki ga, kadar so posebno dobre volje, kakor za šalo preskakujejo. Pa tudi prav majhno ni. Večkrat se je že godilo, da je kdo zaradi prekratkega skoka telebnil vanj. Takšnemu nerodnežu so se vsi v gozdu še dolgo potem smejali.

Zavistneži iz okoliških gozdov jezercu pravijo Mlaka, ki je polna mulja. Toda prebivalci Našega gozda se za te zbadljivke ne zmenijo. Vedo, da je gozdno jezerce nekaj najlepšega v njihovem gozdu. Ob lepem vremenu se vsi, ki kaj dajo nase, hodijo tja ogledovat in občudovat svojo lepoto. Takrat nihče ne sme stopiti vanj, da ne bi skalil vode in uničil njihovih lepih odsevov. Še luna se ob jasnih nočeh rada ogleduje v njem. Če ob takšnih trenutkih rahlo zapiha veter, njeni lepoti prikimavajo tudi vse tri jelke, ki rastejo ob jezerskem bregu.

V mulju na dnu jezera živi zavaljen krap. Neznansko uživa v ritju po blatu in valjanju po njem. Tako zelo rad riže po njem, da si je ogulil skoraj vse luske z glave. Dolgo je imel navado, da je živalim, ki so se prišle v njegovo jezerce ogledovat, malo ponagajal. Priplaval je iz mulja, se nekajkrat leno obrnil, da se ga je otrešel, in si porav-

nal luske. S tem je skalil bistrino jezera in živali so bile hude nanj.

Pa ni živalim ponagajal samo s tem. Ko se je očedil, je zaplaval okrog jezera, se gizdavo pretegnil pred vsako živaljo posebej in ji dejal:

»Kako hudo mora biti, če nisi lep!«

Živali mu niso ničesar odgovorile. Le kaj naj bi mu rekly? Nobeni se ni zdelo vredno prepirati o svoji lepoti s plešastim krapom. Če sam ne vidi njihovih lepih kožuškov, pristriženih krempljčkov in zavihanih brkov, mu ni pomoči. Preprosto niso hotele, da bi se jim krap smejal, če bi jih uspel razjeziti. Mislile so si svoje in si zaradi krapa niso delale skrbi.

Počasi je vest o plešastem krapu, ki misli, da je neznan-sko lep, obšla ves gozd. Najprej so o njem govorile gozdne živali. Potem so se o njem pogovarjale vse ptice. Na koncu je vest dosegla tudi ribe in rake v obeh potočkih. Vsi so se muzali na njegov račun in namigovali nanj, kadar je beseda stekla o kom, ki ni bil ravno lep. Plešasti krap pa ni razumel njihovih namigovanj niti jih ni hotel razumeti. Prepričan v svojo lepoto se je se naprej šopiril po jezercu in kalil vodo tistim, ki so se prišli ogledovat vanj.

V enem od tolmunov je živela postrv istih let kot krap. Tudi do nje je prišla govorica o plešastem krapu. Nekega toplega poletnega dne, ko so vse živali poležavale po gostih sencah, se je odločila, da ga obišče. Malo iz radovednosti, malo zaradi tega, ker se nista videla že celo večnost. Spustila se je po svojem potočku navzdol in preskakovala tolmane, kjer so kraljevale njene sosede. Priplavala je v jezerce, nekajkrat švignila po njem, da je prebudila krapa, dremajočega v blatu, in se ustavila v bistri vodi potočka, ki je polnil krapov ribnik.

Plešasti krap se je skobacal iz mulja, se nekajkrat obrnil v vodi, da se ga je otrešel, in si leno poravnal luske. Potem je zaplaval proti postrvi. Pred njo je naredil nekaj lepih krogov in se medtem gizdavo nastavljal njenemu pogledu. Ko ji je razkazal vso svojo lepoto, se je ustavil pred njo in dejal:

»Kako hudo mora biti, če nisi lep!«

Postrv pa mu je mirno odgovorila: »Še huje je, če nisi lep, a misliš, da si.«

Plešasti krap je zaprepaden ostal brez besed. Postrv se je obrnila in odplavala nazaj proti svojemu tolmunu.

Od tistega časa dalje plešasti krap nič več ne kali vode živalim, ki se ogledujejo v gladini. Pusti jih v prepričanju, da je vsaka od njih najlepša. Tako še vedno misli tudi zase, le pove tega nikomur več ne.

Nauk zgodbe: Marsikdo se najbolj hvali s tistim, česar ima najmanj.

Pouk glasbil znova v Ljudskem domu

Že pot v glasbeno šolo, pristen stik učenca z učiteljem in spontano spoznavanje glasbene literature bogatijo njihov vsakdan in navdihujejo

SUZANA P. KOVAČIČ

S 15. februarjem se je individualni pouk glasbil učencev oddelka Kranjska Gora Glasbene šole Jesenice znova začel v prostorih Ljudskega doma v Kranjski Gori. "Že sama pot v glasbeno šolo, prostori, vonj, zvoki, pristen stik učenca z učiteljem, spontano spoznavanje glasbene literature bogatijo naš vsakdan in nas navdihujejo, da napredujemo pri igranju glasbil. Pouk nauka o glasbi, solfeggia, komorne igre, plesne pripravnice in nastopi pa še vedno potekajo na daljavo. Z aplikacijo Zoom kranjskogorski učenci sodelujejo na javnih in internih nastopih. Pred zimskimi počitnicami smo izvedli pustne nastope na Zoomu, na katerih smo si privoščili kanček razposajenosti in učenci so nastopili v pustnih maskah," je povzela mag. Karin Vrhnjak Močnik, pomočnica ravnateljice Glasbene šole Jesenice. Kranjskogorski učenci bodo lahko sodelovali 11. marca na javnem nastopu, 15. marca na javnem nastopu oddelka Kranjska Gora, 22. marca na večeru Bachove glasbe. Dne 25. marca bo nastop prvošolcev, posvečen materinskemu dnevu, poleg javnih pa učitelji organizirajo tudi interne nastope. Vabijo k poslušanju koncerta učiteljev Glasbene šole Jesenice, ki je načrtovan 18. marca. Na spletni strani www.glasbenasolajesenice.si lahko v živo prisluhnete prihajajočim nastopom.

Tamara Tarman, 7. r., vadba flave na pustni torek

Lenart Grilc, 2. r., slovenska ljudska Rasla je jelka

Pravljice iz knjižnice

KARMEN SLUGA

V knjižnici v Kranjski Gori so pred dnevi posneli tri pravljice, ki so otrokom že na voljo na spletni strani Občinske knjižnice Jesenice in njenem Facebookovem profilu. Kot je dejala Petra Divjak, vodja knjižnic v kranjskogorski občini, je Irena Leskovšek povedala tri ljudske pravljice: Povodni mož, O teh grahkih in Zlata goska. Kljub vsem ukrepom za preprečevanje širjenja koronavirusa si v knjižnicah namreč prizadevajo, da aktivnosti, ki so jih izvajali že pred epidemijo, ne bi zastale. Prav tako bralce vabijo, da si pridejo izposoditi knjige, ki jih radi berejo.

Irena Leskovšek je povedala tri ljudske pravljice.

Po pričakovanjih so lani prevladovali domači gostje

Tudi številke potrjujejo vtise preteklega leta na področju turizma: epidemija je zaprla vrata večini tujih turistov, gorenjske turistične bisere so spet odkrivali domači gostje. Zimska sezona je zamujena, ugotavljajo turistični delavci, vse moči so usmerjene v priprave na poletje pa tudi v oblikovanje novih dolgoročnih strategij.

MARJANA AHAČIČ

Turizem se je tudi v Sloveniji zaradi pandemije znašel v najhujši krizi doslej. In čeprav so bile po podatkih Slovenske turistične organizacije na državnem nivoju lani med občinami po številu ustvarjenih nočitev najvišje prav gorske občine, med katere sodi tudi Kranjska Gora, so številke tudi tam tako rekoč neprimerljive z vsem, kar so beležili v zadnjih desetih letih.

MANJ TUJCEV, VEČ DOMAČIH GOSTOV

Upad števila nočitev v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 je 30-odstoten, ugotavljajo v Turizmu Kranjska Gora. »Največji je bil pri tujih gostih, 64 odstotkov, medtem ko je bilo pri domačih turistih število višje za 52 odstotkov. Kranjska Gora je bila namreč ena izmed treh destinacij, na katerih je bilo unovčenih največ turističnih bonov,« je povedala Mojca Mežek iz Turizma Kranjska Gora.

Med tujci so sicer prevladali gostje iz držav, ki so v radiju sedemsto kilometrov in so dosegljive z avtomobilom, avtobusom oziroma vlakom. V času poletne sezone je bilo tako največ tujih obiskovalcev iz Italije, Avstrije, Madžarske, Nemčije in Nizozemske ter Češke. V času zimske sezone so se tem pridružili še Hrvati, Srbi in Angleži.

S SMUČIŠČA NA KAVČ

Sicer pa so, kot pojasnjuje Mojca Mežek, v času zaprtja hotelov ter prepovedi obratovanja lokalov velik poudarek dali informiranju in komunikaciji s turističnim gospodarstvom v zvezi z epidemijo, veljavnimi odloki in ukrepi. »Po izbruhu epidemije covida-19 smo se odločili, da bomo v času popolnega zaprtja države pripravili posebno serijo »s kavča«. Začeli smo s Koncerti s kavča, kjer so znani slovenski glasbeniki in glasbene skupine zabavali sledilce na družbenih omrežjih, z Zgodbami s kavča smo raziskovali skrite koticke Slove-

nije. Vsako soboto zvečer smo sledilce povabili na Party s kavča ... Na profilu Kranjska Gora na Facebooku smo predvajali video recepte za pripravo jedi iz lokalnih sestavin, na spletni strani pa objavili seznam lokalnih ponudnikov, ki so za nakup svojih izdelkov nudili osebni prevzem. Zbrali smo tudi vrsto

Upad števila nočitev v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 je 30-odstoten, največji pri tujih gostih, 64 odstotkov, medtem ko je bilo pri domačih turistih število višje za 52 odstotkov. Kranjska Gora je bila namreč ena izmed treh destinacij, na katerih je bilo unovčenih največ turističnih bonov.

zanimivih vsebin, ogledov muzejev, knjižničnega gradiva in družabnih iger v »razvedrilo s kavča«.

V realnem svetu so uredili smučarsko-tekaško in sprehajalno infrastrukturo ter čudovito zimsko vreme izkoristili za snemanje novih promocijskih videov in fotografij.

KLJUB ZAPRTJU VELIKO DELA

Obenem so nadaljevali aktivnosti za predruženje kolektivne blagovne znamke, se pripravljali na razpise ter oblikovali krovno kampanjo za leto 2021.

Za poletno sezono pričakujejo, da bo podobna lanski, saj je vlada podaljšala veljavnost turističnih bonov do konca letošnjega leta, neizkoriščeni pa sta ostali še dve tretjini.

Letošnja zima je bila ena najbolj bogatih s snegom v zadnjih letih, a je turizem zaradi epidemije ni mogel izkoristiti. / Foto: Gorazd Kavčič

Zaprtje hotelov so izkoristili tudi za snovanje novih projektov

Največje hotelirsko podjetje v Zgornjesavski dolini družbo Hit Alpinea so v teh za turizem izjemno težkih časih vsaj delno reševale športne prireditve. Direktor Milan Sajovic pričakuje, da bodo poleti hoteli odprti, računa pa tudi na nadaljevanje in nadgradnjo ukrepov države.

MARJANA AHAČIČ

Tudi poslovanje družbe Hit Alpinea je v letu 2020 krojila epidemija. Zabeležili so kar 40-odstotni padec števila nočitev v primerjavi z letom poprej. Gre za številko, ki je niso beležili že vrsto let, če sploh kdaj, pravi direktor podjetja Milan Sajovic. "Januarja in februarja smo obratovali še normalno, odprti so bili vsi štirje namestitveni objekti, že sredi marca pa smo bili primorani zapreti v celoti," opisuje dramatičen preobrat pred letom dni, ko je bila tudi v Sloveniji razglašena epidemija.

Poletni meseci, ki so sledili, so na začetku vendarle dajali nekaj upanja na izboljšanje, a ne za dolgo. "Poletna sezona se je začela s počasnim okrevanjem ter doživela vrhunec v vsega dobrem mesecu dni polnega obratovanja. Konec oktobra pa smo bili žal, tik pred jesenskimi krompirjevimi počitnicami, soočeni z znovničnim zaprtjem, ki traja še danes."

GOSTILI SO ŠPORTNE EKIPE

K sreči jim je v Kranjski Gori vsaj nekaj posla uspelo opraviti za namene športnih prireditev. "Decembra smo kot edini v Kranjski Gori gostili ekipe in podporne ter tehnične službe svetovnega prvenstva v poletih v Planici, na kar smo zelo ponosni. Na največji prireditvi v Sloveniji smo poslovali pod strogimi zaščitnimi ukrepi in dokazali, da je tudi to mogoče. Pozitivni odzivi gostov ter strokovne javnosti prihajajo še danes, ko smo že globoko v pripravi na marčevske velike tekme," je pojasnil Sajovic.

ODPUŠČANJ NI BILO

Kot še pravi Sajovic, kljub izjemnim razmeram v preteklem letu delavcev niso odpuščali. "V družbi odpuščali nismo, saj kader želimo razvijati dolgoročno. Poleg tega bo prišel dan, ko bomo morali zelo hitro začeti poslovati s polnimi kapacitetami, obenem pa smo tudi med zaprtjem dobro zasedeni za številne športne prireditve."

»Odpuščali nismo, saj kader želimo razvijati dolgoročno. Poleg tega bo prišel dan, ko bomo morali zelo hitro začeti poslovati s polnimi kapacitetami, obenem pa smo tudi med zaprtjem dobro zasedeni za številne športne prireditve.«

Milan Sajovic, direktor družbe Hit Alpinea / Foto: Gorazd Kavčič

tjem dobro zasedeni za številne športne prireditve. Smo pa zmanjševali število zaposlenih z mehкими ukrepi, kot so poteki pogodb in upokojitve."

Dodaja še, da je na to, da jim je uspelo prebroditi zahtevne čase tako rekoč popolnega zaprtja dejavnosti, pomembno vplivala interventna zakonodaja države, hkrati pa so, še pojasnjuje Sajovic, za omilitev negativnih posledic epidemije tudi interno uvedli več ukrepov, ki so bistveno pripomogli k stabilnemu poslovanju. "Žal pa je prihodnost negotova. Zato si želimo, da se interventni ukrepi nadaljujejo in nadgrajujejo. Turizem bo po mednarodnih analizah okrevajal najdlje, najmanj od tri do štiri leta. Glede na mednarodne kazalnike se obsegi poslovanj iz leta 2019 pričakujejo šele v 2024," še opozarja Sajovic.

POSODOBITVE IN PRENOVE

V času popolnega zaprtja se sicer tako kot številne organizacije, ki delujejo na področju turizma, tudi v Hit Alpinei lotevajo razvojnih projektov, ki bodo vplivali na nadaljnji – hitrejši – razvoj družbe. Ob tem so zaprtje kapacitet izkoristili za to, da so se osvežili in posodobili nekatere prostore, menjavali ležišča, prenavljali prodajne ponudbe in podobno. Pričakovanja za poletje so odvisna predvsem od informacije, kdaj bomo lahko ponovno odprli hotele, pravi Sajovic. "Prej ko bo znano, kdaj, uspešnejša bo sezona. Vsekakor pa pričakujemo, da bomo vsaj v poletnem času obratovali z vsemi objekti, prav tako tudi pozimi 2021/2022."

Pospravi za menoj, saj sem kuža tvoj

Lastništvo psa je odgovornost. Ta odgovornost se v prvi vrsti odraža v primerni skrbi za žival, ne nazadnje pa tudi v odgovornosti do okolice in okolja. Resen problem so nepobrani pasji iztrebki. Pobuda za članek je prišla s strani KS Rateče – Planica, kjer zaznavajo to problematiko na domala vseh javnih površinah.

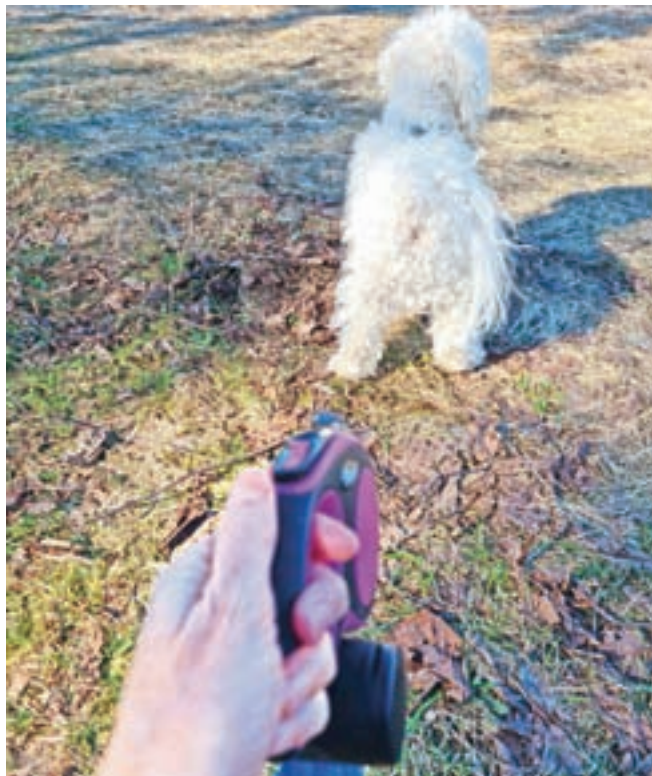
SUZANA P. KOVAČIČ

Vseh lastnikov psov ne gre metati v isti koš. Nekateri vestno pobirajo iztrebke za svojimi štirinožnimi prijatelji in javne površine ohranjajo čiste. Predsednik Agrarne skupnosti (AS) Dovje – Mojstrana Slavko Rabič je povedal, da se pasji iztrebki žal pojavljajo tudi na travnikih, na katerih pripravljajo travo, seno in silažo za zimski čas. "Pasji iztrebki vsebujejo bakterije, parazite in viruse, med katerimi so tudi salmonele, E. coli, odpadne koliformne bakterije, pasja kuga, pasja trakulja ... Vpliv pasjih iztrebkov na domačih živalih, ki se preživljajo s senom, travo ali silažo, se kaže v zmanjšani proizvodnji. Živina ima manjši prirast, bolezni pa vplivajo tudi na klavnost, saj je drobovina neuporabna, nastane izpad dohodka pri prodaji mesa in izdelkov. Pasji iztrebki vplivajo tudi na pridelavo in kvaliteto krme za zimo. Trava, seno ali silaža pri kontaminaciji z iztrebki postane neuporabna, saj se zaradi njih pojavljajo plesni in smrad. Posledično živina tako hrano zavrača, pojavljajo pa se tudi drugi stranski učinki zdravstvenega stanja. Verjamem tudi, da si nihče izmed nas ne želi jesti hrane z okusom in vonjem po pasjih iztrebkih." Zato Rabič opozarja vse lastnike velikih in malih kužkov, domačine in obiskovalce, da imeti psa pomeni imeti tudi osebno odgovornost do sebe in drugih. "Vsi imamo radi čisto in lepo okolje, tudi naš sosed, mar ne? Pričakujem, da bo slogan Ker sem tvoj, počisti za menoj končno zaživel tudi v praksi."

AS Dovje – Mojstrana ima okoli osemdeset hektarov pašnikov. Največja obremenitev s sprehajanjem kužkov je na pašniku nad vasjo Dovje in na pašniku Belo polje pri predoru Karavanke.

NAJ POTI OSTANEJO LEPE IN ČISTE TUDI ZA SPREHAJALCE ZA VAMI

Tudi Medobčinski inšpektorat in redarstvo (MIR) občin Jesenice, Gorje, Kranjska Gora in Žirovnica zaznava težave z onesnaževanjem okolice z živalskimi iztrebki. "Lastnik oziroma vodnik živali je dolžan počistiti iztrebke. Vedno in povsod, ne glede na to, za kakšno površino gre. V ta namen je dolžan imeti s seboj ustrezen čistilni pripor, " je povedal Gregor Jarkovič, vodja MIR. Vrečko s pasjimi iztrebki lahko odložijo v posebej označene smetnjake, ki so namenjeni za pasje iztrebke. Če teh ni, naj jo odložijo v ulični smetnjak ali v lasten zabojnik za mešane odpadke. Posebni koši za pasje iztrebke se v kranjskogorski občini niso obnesli, je povedal direktor Komunale Kranjska Gora Blaž Knific. Kot

Vseh lastnikov psov ne gre metati v isti koš. Nekateri vestno pobirajo iztrebke za svojimi štirinožnimi prijatelji in javne površine ohranjajo čiste.

je še dejal, Komunala stalno opozarja ljudi na to problematiko, želijo tudi, da bi imeli vsi lep odnos do javnih površin in s tem do zaposlenih, ki te površine vzdržujejo.

Na Turizmu Kranjska Gora so pred nedavnim pozvali sprehajalce na urejeni zimski sprehajalni poti na območju Ledin v Ratečah, da vestno pobirajo za svojimi kužki ter tako ohranjajo poti lepe in urejene za sprehajalce za njimi. Kar velja še za vse druge sprehajalne poti. Uličnih smetnjakov je dovolj in so frekventno postavljeni, dodajajo na Turizmu. Table z napisom Pse na vrstico pa spomnijo lastnike, da mora biti pes na javnem mestu na povodcu. "Neprivezan pes lahko ogroža promet, lahko vzbuja tudi strah, " je opozoril Jarkovič.

Občinski inšpektorji in redarji bodo v naslednjih tednih v poostrenih nadzorih preverjali, ali so psi na javnih površinah na povodcih in ali lastniki počistijo za njimi. Glob za kršitelje ne bomo omenjali, ker naj bi vendarle prevladala ozaveščenost glede spoštovanja pravil in okolja.

Vsaka skupina je mehurček zase

Ob ponovnem vstopu v vrtec Kekčevi junaki so bili otroci polni pričakovanj, želeli so se družiti s svojimi prijatelji v skupini. Igrače so bile nove in zanimive.

SUZANA P. KOVAČIČ

Zaradi velikega števila obolelih zaradi koronavirusa so po vsej državi vrtci zaprli vrata 23. oktobra 2020. V času popolnega zaprtja so bili vrtci odprti le za nujno varstvo za otroke, katerih starši so bili v tem času na delovnih mestih v bolnišnicah, policiji, vojski, domovih za starejše ... "Vrtci smo z velikim veseljem pričakali otroke 26. januarja 2021, ko smo ponovno odprli vrata. V vrtcu Kekčevi junaki Kranjska Gora in enoti vrtca v Ratečah smo začeli delati po priporočilih in navodilih NIJZ in v oddelkih, ki jih imenujemo mehurčki. To pomeni, da se otroci ne združujejo ob prihajanju v vrtec in odhajanju iz njega. Vsaka skupina

je mehurček zase, v njem so otroci in njihove vzgojiteljice od prihoda do odhoda domov skupaj, v svoji igralnici," je povedala Cvetka Pavlovčič, vodja vrtca Kekčevi junaki v OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora. Kot je pojasnila, so bili ob ponovnem vstopu v vrtec otroci polni pričakovanj, želeli so se družiti s svojimi prijatelji v skupini. Igrače so bile nove in zanimive. "Zelo dobro so se vključili nazaj v življenje in delo vrtca. Pri vključevanju nismo zaznali posebnih težav, čeprav smo se počutili, kot da bi začeli novo šolsko leto. Ker je vreme sončno in toplo, vsaka skupina preživi veliko časa na prostem, bodisi na sprehodu ali na snegu, ki ga imamo še vedno dovolj," je dejala Pavlovčičeva.

Tako kot je bil vesel prihod otrok nazaj v vrtec, so vesele tudi njihove risbice. / Foto: arhiv vrtca

TelekomSlovenije
POOBlašČENI PRODAJALEC

TERENSKA PRODAJA IN SERVIS MOBITELOV

ROMAN ŽNIDAR
ROMAN.ZNIDAR@MOBYSTYLE.COM
031 60 80 80

MOBYSTYLE

IBIS TRADE D.O.O. | Celovška c. 280
1000 Ljubljana | SI89630963

Uživa na študiju v tujini, a pogreša domače hribe

Mojstrančanka Trina Praprotnik Malej že tretje leto živi in študira v ZDA, na univerzi Tulane v New Orleansu. Mladi atletinji se je veliki življenjski preobrat zgodil po uvrstitvi na evropsko prvenstvo U20 v Italiji.

MARJANA AHAČIČ

Ker je doma iz Mojstrane, je tudi Trina v otroštvu seveda najprej poskusila s smučanjem. "Hodila sem na tečaje smučanja, a me nikoli ni prijelo toliko, da bi preraslo v kaj več kot hobi. Sprva sem poskusila s plezanjem v Radovljici, kjer živijo moji stari straši, potem pa mi je dedek predlagal atletiko. V osnovni šoli sem se redno udeleževala atletskih tekmovanj, tako da se je to zdela dobra odločitev."

Res se je izkazalo, da je prav atletika tisti šport, ki ji najbolj ustreza. In prav atletika ji je življenje usmerila tudi na študijskem področju. Na evropskem prvenstvu U20 v Italiji jo je namreč opazil trener z njene zdajšnje univerze in ji ponudil mesto v svoji ekipi. Pred tem, pravi, o možnosti študija v tujini niti razmišljala ni. Prepričana je bila, da bo naslednjih nekaj let preživela kot študentka medicine ali psihologije v Ljubljani. A ko se je malo

V tujini uživa, a pogreša družino in prijatelje ter domačo hrano in pogled na gore, New Orleans je namreč ponekod celo na negativni nadmorski višini, najbližji hribi pa so šele v sosednjih državah.

bolj pozanimala o možnostih na univerzi, kamor so jo vabili, je ugotovila, da bo v Ameriki precej lažje kot doma usklajevala študij in šport. Na podlagi športnih dosežkov in rezultatov sprejemnih izpitov so ji ponudili polno štipendijo; izbrala je dva vzporedna programa, psihologijo ter zdravje in velnes.

MED ŠTUDIJEJEM IN TRENINGI

Pravi, da so jo ob prihodu v ZDA toplo sprejeli in ji pomagali pri prilagajanju na za ameriške razmere sicer manjši univerzi, v katero je vključenih okoli osem tisoč študentov. Gre za zasebno

univerzo z dokaj visoko šolnino, a je med njimi kar nekaj takšnih študentov, ki imajo tako kot Trina športno ali akademsko štipendijo, kar pomeni, da ji niti za študij niti za bivanje v univerzitetnem kampusu ni treba plačevati.

Treningu nameni po nekaj ur dnevno, in čeprav je na univerzi s športno štipendijo, rezultati na tekmovanjih ne vplivajo na akademski uspeh. Je pa res, pravi, da si študent z njimi lahko zagotovi boljšo štipendijo ali celo prestop na univerze z boljšim športnim programom. Trini gre dobro na obeh področjih: izpite redno opravlja z najboljšimi ocenami in tudi z rezultati na tekmovanjih je zadovoljna.

PRILAGODILI SO SE EPIDEMIJI

Tudi življenje v New Orleansu je zaznamovala epidemija. "Študij se je lani sredi spomladanskega semestra prestavil na splet, jesenski semester pa se je že začel z opcijo spremljanja

predavanj v živo ali v celoti po spletu. Profesorji so temu primerno prilagodili učne medije in nadzorovanje ocenjevanj. Študenti smo se sprva testirali enkrat tedensko, ko je bilo zaznati porast v primerih, celo dvakrat, športniki pa kar trikrat tedensko.«

RAZNOLIKO MESTO

Trini, ki prihaja iz majhne Mojstrane, del mladosti pa je preživela tudi pri babici in dedku v Radovljici, kjer je trenirala v radovljiškem atletskem klubu, je tudi veliko mesto zelo všeč. "New Orleans je zelo raznoliko mesto, od bogatih četrti do nevarnih prede-

Trina Praprotnik Malej

lov, polnih kriminala. Prebivalci so veliki ljubitelji ameriškega nogometa (New Orleans Saints) in košarke (New Orleans Pelicans); svojo naklonjenost in pripadnost jim ljudje kažejo z nošenjem oblačil svojih ekip.

Sicer pa so ljudje zelo odprti in prijateljsko naravnani, še pove. "Pripravljeni so priskočiti na pomoč, tudi ko te skoraj ne poznajo, načnejo debato s teboj, ko si v trgovinah ... Kar nekaj kolegic z univerze in iz atletske ekipe me je povabilo domov za praznike, tudi če si nismo tako blizu – to bi doma storili le najboljši prijatelji. Se pa počutim manj varno, ko hodim naokoli sama, predvsem ponoči, saj je kriminala dosti več kot doma."

In ko je govora o domu, ki ga zaradi epidemije ni obiskala že več kot leto in pol, na vprašanje o tem, kaj poleg družine in prijateljev najbolj pogreša, odgovori, da predvsem domačo hrano in pogled na gore, New Orleans je namreč na določenih predelih celo na negativni nadmorski višini, najbližji hribi pa so šele v sosednjih državah.

Že tretji festival Goroventure

V Slovenskem planinskem muzeju so gostili festival Goroventure, zaradi epidemije je potekal virtualno.

SUZANA P. KOVAČIČ

Festival Goroventure je potekal od 25. do 28. februarja. V štiri večere sta gledalce na spletni platformi Zoom popeljala Eva Schmitt in Matjaž Podlipnik. Prvi večer je bilo predavanje legendarnega alpinista iz Združenih

držav Amerike Steva Housa o Nanga Parbatu. Čas so zavrteli nazaj v leto 2005 na vzpon po novi smeri v Rupalski steni mogočne Gole gore. Naslednji večer je Matija Volontar predaval na temo Iskanje smisla v ledu, snegu in skali. Perspektivni alpinist je kljub svoji mladosti zbral že lepo število zahtevnih vzponov doma in po svetu. O zgodbah s plezalne odprave po granitnih stenah Severne Amerike so tretji večer pripovedovali Tilen Koranter, Aleksij Kraljič, Andraž Muhič in Anže Mikec. Ob zaključku festivala so gostili Gregorja Kresala, scenarista filma Sfinga. Celotne Goroventure si je v neposrednem prenosu ogledalo več kot štiri tisoč gledalcev, od tega 2497 Housovo predavanje. Podlipnik je sporočil, da si večino predavanj še lahko ogledate na spletni strani muzeja in na socialnih omrežjih, skupno število ogledov že presega osem tisoč.

Vršilka dolžnosti direktorice Gornjesavskega muzeja Jesenice Irena Lačen Benedičič pa je za naprej napovedala: "V marcu začnemo z obeležitvijo 70-letnice muzeja v Gornjesavski dolini. Dne 3. julija leta 1951 je bil namreč ustanovljen Tehniški muzej Jesenice. Bil je predhodnik Gornjesavskega muzeja Jesenice, ki je leta 1991 združil Tehniški muzej Železarne Jesenice in muzejsko-galerijske dejavnosti." Ob jubileju bodo v sedmih prispevkih predstavili področja njihovega delovanja – železarstvo, planinstvo, etnologijo, umetnostno zgodovino – in presežke med kulturno dediščino, ki jo hranijo. "Že je na ogled prvi iz serije sedmih prispevkov na temo alpinizma. Kustodinja za planinstvo predstavlja najboljše zbirko alpinističnih odprav, ki jih hranimo v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani."

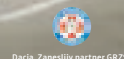
NOVI DACIA SANDERO STEPWAY ECO-G

Z VGRAJENIM POGONOM NA PLIN

ŽE ZA

79 €/MESEC

z **EKO SKLAD kreditom***
+ paket zimskih pnevmatik

DACIA

*EKO SKLAD na svoji spletni strani: <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/seznam-spodbud/osebna-vozila-na-plin/osebna-vozila-na-plin-kredit> po vnosu v rubriko: hitri informativni izračun kredita nudi naslednje kreditne pogoje za nakup vozila. Informativna mesečna anuiteta za model Novi Sandero Stepway Essential 1.0 100 ECO-G 100 v skupni vrednosti 12.290 € z DDV, s plogom v višini 3.440 € in financirano vrednostjo 8.850 € za obdobje 120 mesecev, znaša ob najemu kredita prek EKO SKLADA 78,69 €. Obrestna mera za najem kredita znaša 1,30 % letno. Vse informacije so zgolj informativne in temeljijo na informativnem in izračunu kredita na spletni strani EKO SKLADA. Več o kreditih EKO SKLADA za osebna vozila na plin, si lahko preberete na uradni spletni strani <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/seznam-spodbud/osebna-vozila-na-plin/osebna-vozila-na-plin-kredit>. Renault Nissan Slovenija ne odgovarja za informacije objavljene na spletnih straneh EKO SKLADA kot tudi ne za točnost in zanesljivost in celovitost teh informacij in informativnega izračuna kredita, ki je na voljo na spletnih straneh EKO SKLADA. Pridružimo si pravico do napak. Poraba pri mešanem ciklu: 5,6-7,4 l/100 km. Emisije CO₂: 127-131 g/km. Emisijska stopnja: EURO6DFull. Emisija NOx: 0,0248 g/km. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija, d. o. o., Dunajska 22, 1511 Ljubljana.

Dacia priporoča

   dacia.si

ASP
www.asp.si

Jesenice, Finžgarjeva 2, Tel.: 04 58 33 330
Lesce, Hraška cesta 25, Tel.: 04 53 53 450

Od tepke do kôce

V marcu bo kulinarčna izmenjava izdelave rateških kôcavih krapov v Podbrezjah in Podbreške potice v Ratečah. Sledil bo sklop delavnic pred veliko nočjo ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Razvojna agencija Zgornje Gorenjske (RAGOR) in Kulturno društvo Tabor Podbrezje (Interesno združenje Podbreška potica) v marcu organizirata kulinarčni delavnici, katerih namen bo prikazati uporabnost suhe hruške v kulinariki. Šlo bo za kulinarčno izmenjavo dveh gorenjskih lokalnih skupnosti, znotraj katerih (suha) hruška je in še vedno igra pomembno vlogo v gospodinjstvu.

V petek, 12. marca, ob 17. uri bodo rateške mojstrice v Štali 1894 v Podbrezjah prikazale pripravo rateških kôcavih krapov. V petek, 19. marca, ob 17. uri pa bodo podbreške mojstrice v dvorani krajevnih skupnosti v Ratečah prikazale pripravo Podbreške potice. Ker trenutne razmere ne dopuščajo fizične udeležbe za širšo javnost, bo na obeh dogodkih poskrbljeno za prenos v živo na lokalnih televizijah Tržič TV in ATM TV. Za tiste udeležence, ki se bodo z vprašanji in komentarji želeli aktivno vključiti v dogajanje, bo tudi možnost spremljanja na aplikaciji Zoom. V tem primeru so obvezne prijave na e-naslov ambroz.cerne@ragor.si ali na telefonsko številko 04 581 34 15. Dogodka sofinancirata občini gostiteljici: Občina Naklo in Občina Kranjska Gora v okviru projekta KUHAM DOMAČE.

Kot pripovedujejo domačini iz Podbrezj, naj bi se tepke na Slovenskem začele saditi že v času cesarice Marije Terezije. Ta naj bi ukazala, da se ob glavnih poteh posadijo različna sadna drevesa za mimoidoče popotnike. Nekateri kmetje so se sajenju sadnih dreves na svoja zemljišča upirali, za kar so bili tudi tepeni. Od tod naj bi izhajalo ime tepka. Hruška je sadno drevo, ki obrodi tudi v tako hladnih prede-

lih Slovenije, kot so Rateče. Tam tepki pravijo bímænca. Kot povsod drugje so tudi v Ratečah sušili hruške in jih uporabljali v gospodinjstvu. Posušenim hruškam Ratečani pravijo kôce. Te so skuhal, jih zmleli in uporabili kot nadev za rateške kôcave krápe. Tudi v Podbrezjah je zmleta suha hruška kot nadev dobila glavno vlogo v Podbreški potici.

KULINARIČNO-ETNOLOŠKE DELAVNICE: VELIKA NOČ

V soboto, 20. marca, ob 16. uri bo delavnica izdelave prest in prajklov v izvedbi Darinke Tarman in Antona Smoleja v Liznjekovi hiši v Kranjski Gori. Delavnica bo potekala v živo skladno z veljavnimi ukrepi. Obvezne so prijave, več informacij dobite na e-naslovu neli.stular@planinskimuzej.si ali na telefonski številki 041 693 255.

Naslednja delavnica bo prav tako v Liznjekovi hiši, vendar pa si jo boste lahko ogledali na Zoomu v sredo, 24. marca, ob 17. uri. Tema bo priprava žegna (pehtranove potice). Vodila jo bo Cirila Rabič Kosmač. Obvezne so prijave, več informacij dobite na e-naslovu ambroz.cerne@ragor.si ali na telefonski številki 04 581 34 15.

V načrtu pred veliko nočjo je še delavnica priprave velikonočne budlje preko Zoom aplikacije v izvedbi Društva žensk z dežele občine Radovljica (termin bodo sporočili naknadno).

"Niz delavnic Velika noč bo le eden od sklopov kulinarčno-etnoloških delavnic, ki jih bomo letos v RAGOR-ju v okviru projekta KUHAM DOMAČE izvedli v soorganizaciji z Gornjesavskim muzejem Jesenice. Dogodki bodo promocijsko podprti tudi v sklopu projekta Evropska gastronomska regija 2021," je povedal Ambrož Černe iz RAGOR-ja.

Slika otrok s prajkli / Foto: fototeka GMJ

Suhe hruške / Foto: arhiv RAGOR-ja

Šivalnica na domači podstrehi

Katja Baloh Kraljić, doma z Dovjega, je zaljubljena v šivanje oblačil za otroke in odrasle ter šivanje nahrbtnikov.

SUZANA P. KOVAČIČ, FOTO: OSEBNI ARHIV

Katja Baloh Kraljić je bila lani udeleženka projekta Ustvarjalni podjetnik, ki ga, tudi ob sofinanciranju Občine Kranjska Gora, še naprej izvaja Razvojna agencija Zgornje Gorenjske. Rezultat lanskoletnega projekta je bil med drugim katalog lokalnih ustvarjalcev z naslovom Podpiram lokalno. Katja je predstavljena z osebnim dopolnilnim delom – šivanjem oblačil za otroke in odrasle ter šivanjem nahrbtnikov.

Katja že od rojstva živi na Dovjem. Po poklicu je gostinsko-turistični tehnik, 15 let je delala v à la carte kuhinji. Odkar pomni, rada ustvarja. "Risala sem na svilo, izdelovala nakit iz fimo mase, šivala torbice ... Po rojstvu drugega otroka sem začela šivati oblačila, najprej za hčerko, nato za starejšega sina, družino in prijateljice," je povedala. Je samouk, šivanja se je učila kar na starih oblačilih s pomočjo spletnega kanala Youtube in šiviljskih knjig. "Nekaj talenta sem verjetno že podedovala, saj je bila moja stara mama šivilja. Velikokrat mi je bila v pomoč z nasveti. Šivanje je stvar, ki jo delam z veseljem in me obenem tudi sprošča." Želi si, da bi osebno dopolnilno delo enkrat v prihodnje postalo njena redna služba, saj je po njenih unikatnih izdelkih vse več povpraševanja.

"Ko kupujem blago, že vem, kaj bo iz njega nastalo. V osnovi imam rada nekoliko drugačna pisana oblačila z dodanimi aplikacijami (motivi), zato so moja oblačila prav takšna. Nekaj osnovnih krojev imam, iz njih izhajam in

V prav posebno veselje ji je šivanje oblačil za najmlajše, ko ima tudi njena domišljija prosto pot ...

jih prilagodim željam strank, veliko pa jih nastane tudi po trenutnem navdihu. Motive prerišem na blago, ročno izrežem, nalepim na izdelek in vsak košček posebej prišijem," pripoveduje z ljubeznijo do vsakega sešitega oblačila. Šivalnico si je uredila na domačem podstrešju. Kot dodaja, pri njeni zgodbi veliko vlogo igra tudi njen mož, ki jo že ves čas spodbuja in podpira. Katja Baloh Kraljić svoje šivane kreacije občasno razstavlja tudi na stojnici v Vintgarju v sodelovanju z Ustvarjalnim podjetnikom.

V prav posebno veselje ji je šivanje oblačil za najmlajše.

Visoke grede
— čez vse leto

IZDELAVA — SAJENJE — POBIRANJE PRIDELKA

www.gorenjski-glas.si

Začni
10
dolga
letna

V visoki gredi lahko gojimo zelenjavo preprosto in udobno. S tunelom iz folije ali pokrovom za toplo gredo na najmanjši površini tudi v jeseni in pozimi lahko sami nekaj pridelamo. V knjigi so ideje za zasaditve in nego od preprostih kombinacij pa vse do zahtevnih različic – s 15 vzorčnimi gredami za preproste dodatne posevke.

80 strani, mehka vezava z zavihki,
format: 214 x 172 mm

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu,
Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel.
št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti,
se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

10
EUR

* poština

Gorenjski Glas

Zbiralca ohranjata spomin na težke čase

Že lani sta Uroš Košir in Anže Svrzikapa želela v gasilskem domu v Kranjski Gori postaviti novo, dopolnjeno razstavo predmetov iz časa prve in druge svetovne vojne ter medvojne obdobja, pa jima je epidemija prekrizala načrte. Upata, da jima letos vendarle uspe ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Uroš Košir s Hrušice in Anže Svrzikapa iz Podkorena sta že večkrat sodelovala pri postavitvah razstav predmetov iz prve in druge svetovne vojne in medvojne obdobja. Prvo razstavo z naslovom Razstava predmetov iz prve in druge svetovne vojne – v spomin in opomin sta s pomočjo prijateljev na ogled postavila že leta 2013 v gasilskem domu v Podkorenu. Tudi naslednja razstava leta 2016 je bila na isti lokaciji, pri izvedbi jima je finančno pomagala Občina Kranjska Gora. Razstavljeni so bili predmeti iz njunih zasebnih zbirk, od vojaške opreme, uniform, kap, hladnega orožja do dokumentov, fotografij in osebnih predmetov vojakov, vojnih ujetnikov in internirancev iz omenjenega obdobja. Kot je povedal Košir, je bil odziv obiskovalcev odličen in so prihajale celo pobude, da bi bila razstava kar stalna. Pri postavitvi tretje razstave Pisma s fronte (1914–1945), ki je bila leta 2016 na ogled v Ljudskem domu v Kranjski Gori, se jima je pridružil Zavod Alfa 3P. "Med predstavljenimi eksponati so bila tudi številna pisma in dopisnice ljudi z območja Zgornjesavske doline in okolice," je spomnil Košir. Lani sta oba avtorja želela organizirati novo razstavo v gasilskem domu v Kranjski Gori, prav tako v sodelovanju z občino. Žal jima je epidemija prekrizala načrte. "Če se bodo razmere umirile, razstavo načrtujemo še letos, sicer pa prihodnje leto," je povedal Košir. Ena izmed vitrin na novi razstavi naj bi bila posebej posvečena Vršiču in vojnim ujetnikom. "Med predmeti bi zagotovo izstopala tudi uniforma italijanskega vojnega ujetnika, ki je bila odkrita v okolici Kranjske Gore, ter transportni kavelj vršičke žičnice. Obdobje med obema vojnama pa bi bilo zastopano s posameznimi kosi vojaške opreme, dokumenti in posebno vitrino, posvečeno Jožetu Arihu in njegovemu službovanju v tujski legiji v času pred drugo svetovno vojno. Za lokalno prebivalstvo bi bil zanimiv predvsem register vojnih obveznikov iz Rateč in kapi oficirja starojugoslovanske vojske iz Podkorena. Pa tudi drugi predmeti, fotografije in dokumenti, povezani z Zgornjesavsko dolino," je del še nevidene razstave odkril Uroš Košir. Razstavo bi spremljala tudi multimedijška predstavitev.

Uroš Košir se z zbiranjem vojaških in civilnih predmetov, povezanih s prvo in drugo svetovno vojno ter obdobjem med obema vojnama, ukvarja že iz osnovnošolskih let, resneje pa zadnjih 18 let. Poleg predmetov, ki so povezani z ozemljem Slovenije, je osredotočen na predmete, fotografije in dokumente slovenskih mobilizirancev v nemško voj-

Obлека iz koncentracijskega taborišča in partizanske uniforme
/ Foto: Uroš Košir

sko, na predmete iz časa prve svetovne vojne, ki so povezani z Vršičem in Gorenjsko ter druge stvari, ki so povezane z območjem Gorenjske.

Anže Svrzikapa je z zbiranjem militarij začel pred dobrimi desetimi leti. Poudarek daje predvsem zbiranju predmetov, ki so po obeh svetovnih vojnah ostali v vaseh okoli Kranjske Gore ali pa so pripadali Slovencem, ki so morali služiti vojaščino v tujih vojskah. Zbiranje tovrstnih predmetov ga zanima, ker praktično ni družine, ki ne bi imela kakšnega prednika, ki ga je doletela takšna ali podobna usoda. Zdi se dolžan, da kot mlajša generacija ohranja spomin na te težke čase in ga posreduje naprej. Doma si je uredil tudi sobo, kjer ima v ustreznih pogojih shranjene in razstavljene raznolike predmete.

Za pomoč pri organizaciji preteklih razstav in za prihodnja sodelovanja se avtorja zahvaljujeta Občini Kranjska Gora, PGD Podkoren in PGD Kranjska Gora. Kljub dolgoletnemu zbiranju Uroš Košir in Anže Svrzikapa z veseljem sprejmeta ali odkupita dokumente, fotografije in druge predmete, povezane s prvo in drugo svetovno vojno, ki jih bosta tudi uporabila na svojih prihodnjih razstavah (kontakt: Uroš Košir – 031 701 951, Anže Svrzikapa – 051 363 311).

Nov izziv uspešno izpeljan svetovni pokal

Slovenija je prvič prizorišče tekem za svetovni pokal za športnike invalide v teku na smučeh in biatlonu. Prvič nastopa tudi mlada tekačica Tabea Dolžan.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tekmovanje "I FEEL SLOVENIA Svetovni pokal v teku na smučeh in biatlonu športnikov invalidov, Planica - Kranjska Gora", poteka med 2. in 10. marcem. Udeležuje se ga okoli 120 športnikov s spremljevalnim osebjem, ki prihajajo od vseh kontinentov: iz Argentine, Avstralije, Brazilije, Hrvaške, Francije, Italije, Koreje, Nemčije, Poljske, Rusije, Ukrajine, Švice in Amerike. Prvič nastopa tudi predstavnica Slovenije, mlada tekačica Tabea Dolžan, doma iz Gozda - Martuljka.

Glavni organizator Hit Alpinea se je zahtevne naloge lotil v sodelovanju z Nordijskim centrom Planica, kjer v šestih tekmovalnih dneh potekajo vsa tekmovanja, od tega tri dni v teku na smučeh in tri dni v biatlonu. Športniki invalidi so razdeljeni v tri kategorije – stoječi, sedeči in slepi oziroma slabovidni.

"Veseli nas, da nam je uspelo v niz tekmovanj najvišjega nivoja, ki jih je že gostila Kranjska Gora, dodati še tek na smučeh in biatlon športnikov invalidov. Še enkrat smo pokazali, da s sodelovanjem in trudom, nujno potrebnimi izkušnjami in znanjem ter s kančkom gorenjske trme lahko dose-

Posnetek iz drugega tekmovalnega dneva. / Foto: Gorazd Kavčič

žemo marsikaj – tudi v teh zahtevnih epidemioloških razmerah. Na tem mestu se za podporo zahvaljujemo Slovenski turistični organizaciji, Turizmu Kranjska Gora ter Nordijskemu centru Planica in drugim partnerjem pri projektu," je povedal predsednik organizacijskega odbora Milan Sajovic, direktor družbe Hit Alpinea.

Po štirih uspešno izpeljanih svetovnih pokalih v alpskem smučanju smučarjev invalidov in enem svetovnem pr-

venstvu v alpskem smučanju smučarjev invalidov je zdaj pred organizatorji nov izziv – uspešno izpeljan in zaključen svetovni pokal v teku na smučeh in biatlonu športnikov invalidov.

Pri pripravi nastanitvenih kapacitet in tekmovanja so v družbi Hit Alpinea upoštevali vse potrebne ukrepe, povezane s covidom-19. Ekipa bivajo znotraj t. i. mehurčka v hotelu Kompas. Upoštevaajoč vse najstrožje omejitve pa tekmovanje žal poteka brez gledalcev.

Največji uspeh rateških kegljačev na ledu

JANKO RABIČ

Zaradi epidemioloških razmer je letošnja tekmovalna sezona v kegljanju na ledu drugačna kot prejšnja leta. Zveza za kegljanje na ledu Slovenije je po sprostitvi ukrepov vsa državna prvenstva izvedla v februarju na ledeni ploskvi v Dvorani Podmežakla na Jesenicah. Tekmovalci sekcije za kegljanje na ledu pri Nordijskem društvu Rateš - Planica so kljub manjšemu obse-

gu treningov s tremi naslovi državnih prvakov dosegli največji uspeh doslej. Na državnem moštvenem prvenstvu je prva ekipa v postavi Matjaž Kocjan, Miran Sluga, Jože Osvald, Joža Špolad in Gorazd Smolej osvojila naslov državnega prvaka. Druga ekipa v postavi Milan Požar, Tine Knap, Domen Brudar, Stane Leskovšek in Mojca Sluga je s tretjim mestom osvojila bronasto kolajno. Na prvenstvu v ciljnem bližanju in zbijanju je prva ekipa prav

tako osvojila naslov državnega prvaka, druga ekipa je zasedla peto mesto. Med posamezniki je Miran Sluga osvojil naslov državnega prvaka, podprvak je postal Matjaž Kocjan, Milan Požar je zasedel četrto mesto. Na prvenstvu v metu na daljavo je rateška ekipa v postavi Milan Požar, Tine Knap in Matjaž Kocjan osvojila bronasto kolajno. Med posamezniki je Tine Knap zasedel peto, Milan Požar šesto in Matjaž Kocjan enajsto mesto.

Domoznanski večer o Pokalu Vitranc

"Šestdeset let Pokala Vitranc. Šestdeset let zanesenjaštva, ponosa, samozavesti, poguma, vztrajnosti, včasih tudi boja z naravo. Šestdeset let gre s Pokalom Vitranc ime Kranjske Gore in Slovenije v svet." S temi besedami se začne domoznanski večer o šestdesetletnici Pokala Vitranc, ki ga je organizirala Občinska knjižnica Jesenice, enota Kranjska Gora.

KARMEN SLUGA

Gostje na domoznanskem večeru ob 60-letnici Pokala Vitranc so bili trije, ki so najdlje pri Pokalu Vitranc in ki še vedno pridno in z veseljem pomagajo pri organizaciji tekmovanja: Vlasta Kotnik, Janez Šmitek in Matevž Podrekar. Gostje so se najprej spomnili svojih začetkov na tej veliki prireditvi. In vsem je skupna letnica 1961 – vsi so bili že na prvi tekmi pod Vitrancem.

"Moje prvo srečanje s Pokalom je bilo prav na prvi tekmi leta 1961. Tja sem šla z očetom, ki je bil član ekipe časomerilcev. Takrat sem bila otrok, še danes pa se spomnim, da je zmagal Pepi Stiegler in da je bil moj stric Peter Lakota najboljši Slovenec. Potem sem bila na tekmah statik, delati pa sem začela z ekipo mojstranskih časomerilcev – najprej kot kontrola, pozneje na progi FIS pri bencinski črpalki kot pomočnik spikerja, kar sem počela

vse do leta 1989. Nato sem se zaposlila v Alpskem smučarskem klubu Kranjska Gora in prišla v tehnično pisarno. Do upokojitve sem vodila tehnično pisarno in akreditacije," spomine začne obujati Mojstrančanka Vlasta Kotnik. "Tudi jaz sem bil na prvi tekmi, kjer smo še ročno merili čas. Elektronsko merjenje se je začelo leta 1968. To je bila prelomnica, saj smo bili prvi v takratni Jugoslaviji, ki smo delali na tak način, kljub temu da je bila mehanška ura, ampak elektronske komande, fotocelice itd. Pri ročnem merjenju pa smo trije stali s stoparico in merili čas tekmovalca, četrti pa je potem odločil, kateri čas bo obveljal," se spominja Matevž Podrekar, ki je zdaj na tekmovanju vodja tehnične službe.

"Tudi mene lahko povežete z letom 1961," je nadaljeval Janez Šmitek. "Moj oče je v gimnaziji učil telovadbo in nas je takrat peljal na tekmo, da smo pomagali. Pozneje sem bil predtek-

movalec. Zelo zgodaj pa sem bil traser. Leta 1968 sem postavil veleslalom, pozneje pa sem prevzel funkcijo vodje tekmovanja. Vmes sem bil odsoten, ko sem bil v Franciji, a sem se vrnil. Zdaj se ukvarjam s tem, kakšna je progga. Pomagam Alešu Vidicu, ki me je nasledil."

Gostje so se v domoznanskem pogovoru spomnili, kakšno veselje je bilo v Zgornjesavski dolini, ko so na stopničkih stali slovenski predstavniki Bojan Križaj, Rok Petrovič, Jure Košir in Uroš Pavlovčič ter na Zlati lisici dvakrat tudi Meta Hrovat. »To poplača ves trud, ki ga organizatorji vlagajo v prireditev,« so bili enotni.

Gostje so se v domoznanskem pogovoru spomnili, kakšno veselje je bilo v Zgornjesavski dolini, ko so na stopničkih stali slovenski predstavniki Bojan Križaj, Rok Petrovič, Jure Košir in Uroš Pavlovčič ter na Zlati lisici dvakrat tudi Meta Hrovat. "To poplača ves trud, ki ga organizatorji vlagajo v prireditev," so bili enotni. Poudarili so še pomen ter prizadevanja za organizacijo olimpijskih iger treh dežel ter uvrstitev Pokala Vitranc v klub najboljših organizatorjev svetovnega pokala v moškem smučanju. Ob koncu so dodali želje za prihodnost in voščilo Pokalu Vitranc za lep jubilej.

Povezava do pogovora je objavljena na spletni strani Občinske knjižnice Jesenice. Pogovor pa bo na ogled tudi na ATM TV Kranjska Gora, in sicer v soboto, 13. marca, ob 20. uri.

Gostje na domoznanskem večeru ob 60-letnici Pokala Vitranc so bili trije, ki so najdlje pri Pokalu Vitranc in ki še vedno pridno in z veseljem pomagajo pri organizaciji tekmovanja: Vlasta Kotnik, Janez Šmitek in Matevž Podrekar.

Pokal Vitranc praznuje jubilejnih šestdeset

Ena od največjih in najboljše organiziranih tradicionalnih športnih prireditev Pokal Vitranc bo 13. in 14. marca. Letošnji jubilejni Pokal Vitranc pa ne bo le športni dogodek, temveč tudi dobrodelni – za pomoč mladim nadarjenim športnikom.

SUZANA P. KOVAČIČ

Dva dneva, 13. in 14. marca, bodo najboljši veleslalomisti in slalomisti merili svoje moči na strmini v Podkorenu. "Smučarji so se na tekmovanju za Pokal Vitranc prvič pomerili leta 1961, od leta 1968 pa je Pokal Vitranc del svetovnega pokala v alpskem smučanju Mednarodne smučarske zveze FIS. V šestdesetih letih zgodovine so orali ledino organizacije velikih športnih dogodkov, rasla je organizacija, nabirale so se izkušnje in znanje, ki so se predajale iz roda v rod. Prav ta tradicija v zavesti prebivalcev Kranjske Gore ter okoliških vasi daje njihovemu prostovoljnemu delu poseben čar in zanos, zaradi katerega je kranjskogorska tekma svetovnega pokala verjetno ena najbolj pristnih. Prav zato je Po-

V soboto, 13. marca, je ob 9.30 predviden prvi tek veleslaloma, ob 12.30 drugi tek. V nedeljo, 14. marca, je ob 9.30 predviden prvi tek slaloma, ob 12.30 pa drugi.

Spremljevalnega programa zaradi epidemije covid-19 in z njo povezanih ukrepov letos ne bo. Za najboljše alpske smučarje, med njimi Žana Kranjca in Štefana Hadalina, pa bomo lahko ravno tako močno navijali v zavetju svojega doma. / Foto: arhiv organizatorja

kal Vitranc trdno zasidran v koledarju Mednarodne smučarske zveze tudi v prihodnosti," so zapisali v Turizmu Kranjska Gora.

Spremljevalnega programa zaradi epidemije in z njo povezanih ukrepov letos ne bo. Vse zveste spremljevalce tekmovanja vabijo k navijanju (držimo pesti za Žana Kranjca, Štefana Hadalina ...) pred televizijskimi zasloni. Organizacijski komite Pokala Vitranc obenem obvešča goste in občane, da bo za potrebe vzpostavitve varnega območja in preprečitve širjenja covid-19 od ponedeljka, 8. marca, do nedelje, 14. marca, popolna zapora območja Poligon Podkoren. S tem bo zaprta tudi kolesarska steza od vstopa z glavne ceste pri Brsnini do križišča kolesarske steze in ceste iz Podkorena (mostiček pri domu SŽ).

DOGODEK Z DOBRODELNO NOTO

Pokal Vitranc letos ne bo le športni dogodek. Zaživela je družbeno odgovorna akcija #VITRANCcares. Njen osnovni namen je s pomočjo novega programa Botrstvo v športu pomagati nadarjenim mladim športnikom iz socialno ogroženih okolij, starim od 14 do 23 let, pri razvoju in uresničevanju športnih potencialov.

O letošnji dobrodelni aktivnosti je Anita Ogulin, predsednica Zveze prijateljev mladine (ZPM) Ljubljana Moste - Polje povedala: "Iskreno smo veseli,

da so se organizatorji Pokala Vitranc, tradicionalnega tekmovanja v alpskem smučanju, ki je v srcih tako rekoč slehernega Slovenca, ob častitljivi 60-letnici spomnili na mlade športnike iz socialno ogroženih okolij. Ti brez pomoči pač nikoli ne bi mogli poseči po najvišjih športnih uspehih. To, da v časih nove realnosti kljub vsem težavam, s katerimi se slovenski šport spopada, vodilni pri Pokalu Vitranc vseeno pomislijo na druge, na dobrodelnost, me navdaja z upanjem, da Slovenci še znamo stopiti skupaj. Šport nas je povezoval, nas povezuje in nas bo tudi v prihodnje. Okrepljen z dobrodelnostjo pa še toliko bolj! Hvala, iz srca hvala vsem, ki boste priskočili na pomoč nadarjenim mladim športnikom ..."

Ambasadorja letošnje dobrodelne akcije sta naša nekdanja izvrstna smučarja, nosilca medalj z velikih tekmovanj, ki sta podkorensko strmino preizkusila tudi sama, Urška Hrovat in Jure Franko. Oba dobro vesta, kaj pomeni pomoč mlademu smučarju, tako moralna kot materialna, zato sta z veseljem in zagonom prevzela ambasadorsko vlogo projekta #VITRANCcares. Vstopnice #VITRANCcares si boste lahko zagotovili s SMS-sporočilom in ključno besedo VITRANC5 na 1919. Celoten izkupiček od donacij za vstopnice bo namenjen projektu Botrstvo v športu.

Novi mejniki Bora Pavlovčiča

Na tekmah svetovnega pokala je v enem koncu tedna kar dvakrat stopil na stopničke, uspešno pa nastopa tudi na svetovnem prvenstvu v Oberstdorfu. V Nemčiji tekmujeta tudi brata Vili in Benjamin Črv.

MAJA BERTONCELJ

V Oberstdorfu poteka nordijsko svetovno prvenstvo, ki je za slovenske športnike izjemno uspešno. V skakalni ekipi je tudi Bor Pavlovčič. Na posamični tekmi na srednji skakalnici je osvojil osmo mesto, bil pa je tudi član mešane ekipe, ki je bila četrta. Skakalci imajo danes, 5. marca, posamično tekmo na veliki skakalnici, jutri pa se bodo za medalje potegovali še ekipe.

Pavlovčič je na prvenstvo odšel z dobrimi občutki. Kot je dejal, je bil njegov cilj popraviti napake s svetovnega prvenstva v poletih v Planici, s katerim ni bil zadovoljen. Drugače je bilo po prvi posamični tekmi na prvenstvu v Oberstdorfu. "Pokazal sem dva zelo solidna skoka, so pa bile še malenkostne rezerve," je po osmem mestu povedal skakalec iz Mojstrane. Dva solidna skoka je nato pokazal tudi na tekmi mešanih ekip, na kateri je bila Slovenija v ožjem krogu favoritov za medaljo, končala pa na nevhvaležnem četrtem mestu.

Bor Pavlovčič je na prvenstvo odšel z zelo dobro popotnico. Letošnjo sezono si bo zagotovo za vedno zapomnil. Prvič je na tekmah svetovnega pokala skočil na stopničke, in sicer kar dvakrat v enem koncu tedna. V Klingenthalu je bil na prvi tekmi tretji, na drugi pa drugi. Do zmage mu je zmanjkalo vsega sedem desetink točke, kolikor jih je več zbral izjemni Norvežan Halvor Egner Granerud. "Odličen dan zame. Stopničk sem si res želel in danes sem jih osvojil. V prvi seriji sem imel težavo z zadrgo, zato sem skočil malce kasneje. Morda je to tudi malo vplivalo na malenkost slabši skok. Za finale pa sem rekel, da lahko napadam. Počutil sem se zelo dobro in to mi je tudi uspelo. Dobil sem informacijo, da sem 22. Slovenec s stopničkami, kar pa je tudi odlično," so bile njegove besede po prvih stopničkih v ka-

Skakalci za konec sezone v Planici

Planica bo tudi letos gostila finale svetovnega pokala v smučarskih skokih. Skakalci se bodo na letalnici merili med 25. in 28. marcem. Prvi dan bodo kvalifikacije, 26. marca posamična tekma, 27. marca ekipna in 28. marca še zadnja posamična tekma v sezoni. V igri je tudi, da bi bile v Planici teden prej odpadle tekme norveške turneje Raw Air. Odločitev, ali bodo skakalci v Zgornjsavski dolini v marcu kar dva tedna, do zaključka redakcije še ni bila znana. **M. B.**

Bor Pavlovčič (levo) je bil na svetovnem prvenstvu član mešane ekipe, ki je osvojila četrto mesto. / Foto: Planica Nordic, FB

rieri. Nanje je skočil s šestega mesta, na katerem je bil po prvi seriji. V seštevku svetovnega pokala zaseda 16. mesto. Na svetovnem prvenstvu tekmujeta tudi smučarska tekača brata Vili in Benjamin Črv. Vili je najprej nastopil v posamičnem sprintu in osvojil 48. mesto, nato v ekipnem sprintu, v katerem sta z Janezom Lampičem obstala v polfinalu in tekmovalje končala na 19. mestu, v sredo pa še na 15-kilometrski preizkušnji, na kateri je teklu tudi Benjamin. Rezultati do zaključka redakcije še niso bili znani. Bratoma Črv je veliko pomenila že sama uvrstitev v ekipo. "To je bil eden izmed glavnih ciljev sezone. Je lepa prilika za dokazovanje in za nabiranje izkušenj za naprej," je pred odhodom v Nemčijo razmišljal Vili, Benjamin pa: "Upam, da bom s čim boljšo izvedbo teka lahko spisal kakšno lepo zgodbo. Moj velik cilj je svetovno prvenstvo v Planici leta 2023. Planica mi že celotno kariero ogromno pomeni. Tam vsakič rad treniram. Kar se tiče ciljev, bom rekel, da je važna pot, ne cilj. Če je pot uspešna, potem pride tudi cilj."

Naslednje svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju bo čez dve leti gostila Planica.

Tilkinih petinsedemdeset smučarskih let

Navdušenih zimskih rekreativcev, ki jim šport pomeni bogato zapolnjen prosti čas in zdrav življenjski slog, je veliko. Mednje zagotovo sodi 83-letna Tilka Cerkovnik.

JANKO RABIČ

Mojstrana je od nekdaj znana po odličnih športnikih, velikem številu olimpijcev, predvsem v zimskih športih. Zgodovine pa ne pišejo le udeleženci največjih svetovnih tekmovanj. Tudi navdušenih zimskih rekreativcev je veliko in jim to pomeni bogato zapolnjen prosti čas, zdrav življenjski slog. Mednje zagotovo sodi 83-letna domačinka Tilka Cerkovnik. Ves čas jo zanimajo športi, predvsem zimski, je vedno pozitivno naravnana, v vseh življenjskih obdobjih. Čeprav ima za seboj lepo in dolgo življenjsko dobo, je pri teh letih še polna energije, le globok poklon si za vse zasluži.

V lepih zimskih dneh je Tilka kje drugje kot na športnih terenih – ali teče na smučeh ali pa veselo vijuga po tamkajšnjem smučišču.

"Šport je moj spremljevalec od mladih nog," pravi Tilka. "Spominjam se, da sem že v prvem razredu začela smu-

V lepih zimskih dneh je Tilka kje drugje kot na športnih terenih – ali teče na smučeh ali pa veselo vijuga po smučišču v Mojstrani.

Turizem Kranjska Gora in Pokal Vitranc

Tudi na Turizmu Kranjska Gora se intenzivno pripravljajo na bližajoči se jubilejni Pokal Vitranc. V okviru aktivnosti vsak dan na družbenem omrežju Instagram odštevajo dni do začetka prireditve, objavljajo informacije in pripravljajo kviz. Celotna Borovška vas bo sredi marca odeta v barve Pokala Vitranc, pred Ljudskim domom pa bodo svetlobni panoji, na katerih bodo prikazali zgodovinski pregled od prve prireditve pred šestdesetimi leti do danes. Rdeča nit ostaja retro stil, kakšna stvar pa naj ostane še presenečenje ... Marec je tudi v znamenju planiških skokov, na spletni strani Turizma Kranjska Gora lahko preberete tudi zanimiv intervju z Borom Pavlovčičem. **S. K.**

čati. To so bili drugačni časi. Starši mi nikoli niso kupili novih smuč, vedno sem dobila le rabljene. Če so bile predolge, jih je bilo treba odrezati, predstaviti okovje, pa je šlo. Že v osnovni šoli sem začela tekrovati, so bile pa ene smuč za vse, za alpska tekrovanja in teke. Takrat se jih je dalo tako prilagoditi."

Veselje do smučanja je obdržala tudi kasneje v odraslih letih. Ko je bila kot strežnica zaposlena v Splošni bolnišnici Jesenice, je začela tekrovati za svoj kolektiv. "Takrat so se začela sindikalna tekrovanja in vseh sem se udeleževala. Dosegala sem odlične rezultate in tako so se nabirale tudi kolajne. Ko sem jih potem preštela, je bilo dvajset zlatih, več kot dvajset srebrnih in še več drugih priznanj. Ko sem se pred tridesetimi leti upokojila, sem se takoj vključila v Društvo upokojencev Dovje - Mojstrana. Veselje do tekrovanj je ostalo, dobra kondicija tudi, tako da na vseh upokojenskih

tekrovanjih osvojim navadno po dve kolajni."

Da premaguje tudi tiste precej mlajše, ni treba posebej poudarjati, se je pa že v resnih zrelih letih navdušila tudi za kolesarjenje in z osemsto kilometri v eni sezoni postavila osebni rekord. "Pri društvu sem se pridružila kolesarski sekciji in kilometri so se začeli nabirati. Najprej sem se kar korajžno priključila zahtevnejši skupini z daljšimi kolesarskimi izleti, potem pa sem ugotovila, da je bil to kar prevelik napor zame. Bile so tudi deset let mlajše kolesarke. Sedaj še rada kolesarim, vendar na krajših razdaljah."

Kaj pa čas epidemije? "Moram reči, da se kljub težkim časom ne obremenjujem s tem. Ne hodim nikamor, kjer se zbira veliko ljudi, raje zavijem v bližnji gozd, odpravim se na Ravne. Prejela sem že prvi odmerek cepiva in sem se po njem dobro počutila, 12. marca bom prejela drugega in upam, da bo spet v redu in brez posledic.

Zimske poti vodijo v Tamar

JANKO RABIČ

Dolina Tamar je v vseh letnih časih polna obiskovalcev, planincev, izletnikov in drugih ljubiteljev gorske narave. Gorniki in alpinisti se od tam odpravijo na zahtevnejše pohodniške ture in plezalne podvige na okoliške vrhove. Posebej čarobno vzdušje narava nudi v zimskih mesecih po obilnih snežnih padavinah, ko so najlepši pohodi iz Planice po urejeni poti do osrčja doline, pogledi na mogočni Jalovec in okoliške vrhove. Nazaj iz Tamarja je možen spust s sanmi. Letošnja zima je glede snega spet ena radodarnjših, pa vendar posebna, kar zadeva spoštovanje ukrepov proti širjenju koronavirusa in obratovanje planinskega doma. / Foto: arhiv J. R.

Letošnja zima je bila glede snega spet ena radodarnjših, pa vendar posebna, kar zadeva spoštovanje ukrepov proti širjenju koronavirusa in obratovanje planinskega doma. / Foto: arhiv J. R.

Marko Bernik, ki je skupaj s soprogo Martino sedem let najemnik doma. "Delamo v drugačnih razmerah, ki jih doslej še ni bilo. Brezalkoholno pijačo in hrano lahko ponudimo le pred vhom, vsak mora vse odnesti s seboj. Kot ugotavljamo, se obiskovalci držijo tega in nimamo težav. Veliko hrane in pijače prinesejo tudi s seboj, moram pa reči, da embalažo odvržejo v koše in tako ne onesnažujejo narave. Veli-

ko obiskovalcev je bilo v času šolskih počitnic, predvsem družin. V našem domu je pozimi tudi dežurna točka za gorske reševalce, ki odhitijo na pomoč, če se kdo znajde v težavah, predvsem višje v gorah. Dom je odprt vsak dan z dovoljenim načinom ponudbe, si pa seveda vsi želimo, da spet nastopijo normalni časi in da bomo lahko poskrbeli za takšno dobrodošlico, kot so jo vsi vajeni."

V kočah se prilagajajo aktualnim razmeram

JANKO RABIČ

Planinsko društvo Kranjska Gora svoje tri postojanke, Kočo na Gozdu, Mihov dom in Kočo v Krnici, že vrsto let oddaja najemnikom, ki poskrbijo, da se planinci in drugi obiskovalci v njih prijetno počutijo, da je dobra postrežba in vse drugo, kar sodi zraven. Z delom najemnikov so zelo zadovoljni, dobro sodelujejo, najdejo skupen jezik, tudi pri premagovanju težav. Po besedah predsednika društva Marka Kopača so v preteklih letih veliko sredstev vložili v obnovo koč s ciljem boljše ponudbe in prijetnega bivanja za vse, ki jih obiščejo. V Mihovem domu so namestili novo kuhinjo in novo streho, V Koči v Krnici imajo novo streho in sanitarije. V Koči na Gozdu so sedaj na voljo tri kopalnice, pomembna pridobitev je nova terasa. V vseh kočah so zamenjali okna, skupaj so v obnove vložili več kot šestdeset tisoč evrov. V času epidemije se je treba veliko prilagajati in spoštovati vse ukrepe. Omejitvam je prilagojeno obratovanje

koč, prav tako tudi zimskim vremenskim razmeram. Ukinitev omejitve gibanja med regijami in občinami je pripomogla, da se je obisk od takrat naprej zelo povečal, še zlasti med zimskimi šolskimi počitnicami. Svoje je dodalo lepo vreme, ki je v še večjem številu zvabilo na plan ljubitelje lepe zimske narave. Vse tri kočice so v zimskih mesecih ob dovoljenih načinih ponudbe odprte ob koncih tedna.

Nagrajenke križanke Gorenjskega glasa z geslom ZIMSKA ODEJA, ki je bila objavljena v Zgornjesavcu 5. februarja 2021, so: **Marica Zorman** iz Mojstrane in **Janja Albinini** iz Kroke, ki prejmeta 1. in 2. nagrado (dereze Veriga K.F., Lesce), in **Eva Rudolf** iz Cerknega, ki prejme 3. nagrado (knjiga).

Nagrajenkam čestitamo!

[illegible]

Nagrade: 1. in 2. nagrada: dereze Veriga K.F., Lesce, 3. nagrada: knjiga

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do torka, 23. 3. 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

Izračunajte, koliko bi prihranili z lastno sončno elektrarno.

Brezplačno in hitro s spletno aplikacijo ECE Sonce.

Na ece.si lahko s spletno aplikacijo ECE Sonce z nekaj kliki pridobite izčrpno poročilo s celostnim vpogledom v energetske potrebe svojega objekta in konkretno rešitvijo za sončno elektrarno ter ogrevalni sistem. Odgovorimo vam na vprašanja o potrebni moči elektrarne, predvideni letni proizvodnji, denarnih prihrankih, višini naložbe in njeni dobi vračanja ter višini subvencije Eko sklada.

Brezplačni informativni izračun za lastno sončno elektrarno je lahko v vašem e-nabiralniku že danes.

Dodatne informacije in pogoji za pridobitev informativnega izračuna so dosegljivi na www.ece.si.

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD